

209068

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 4 } డెన్ను పట్టణము 1917 సం॥ ఏప్రిల్ 18 వ తేది బుధవారము } No. 15
నంపుటము. ౪. } పింగళ నామ సంవత్సర చైత్ర మాస బహుళ ద్వాదశి ౧౨. } సంచిక ౧౫

అమృతాంజనము.

అన్ని నోప్పులకు సిద్ధపథము.

చక్కని డబ్బీతో సహా నీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనోపుల మాన్పును.
పార్శ్వపు నోపుల బార
దోలును. వాయువు
పోట్ల పొగొట్టును.
సువాసనగలిగి యుండును.
ప్రసియింతు నుండదనినది.

వనమూలికలచే హిందూ దేశమంద

తయారు చేయబడు మంచిమందు.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫ్రేరిగోడ్డు, బొంబాయి.
} 7, శంకరాజి నీది, మద్రాసు

నోటీసు.

క్రొత్తగా రయసుమిల్కు కట్టబోవువారికి
మంచి తరుణము.

సెకండుహాండు మైఫిఫర్ అలగ్నాండరు
యాంగు స్టీము యింజన్ అమ్మకమునకు
సిద్ధముగ నున్నది.

18 అం॥ సిలండురు స్టోకు 36 అం॥ 25
గజ్జముల పవరు పై ప్రిన్ 10 అడుగులు.

స్టేసు 16 అం॥ మరచుతుల అవసరము
లేక సరియైన స్థితిలోనుండి బాగుగ పని
చేయుచున్నది. (738)

వలయు వారు యీ క్రింది అడ్రెస్సుకు వ్రాయవలెను:-
గ్రంధి బంగారాజు, మేనేజింగు ప్రాఫ్రయిటరు.
శ్రీ లక్ష్మీవ్యసించో రయసు మిల్లు, రాజమండ్రి.

A Majic Cure for Scorpion Sting.
సర్వవృశ్చిక విషసంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు) 586
దుఃఖముతో వచ్చువారు సంతోషముతో పోవుదురు.
గుణము లేదని రుజువు చేయువారలకు రూ 100 ఇవాలి.
ఇది ప్రతి కుటుంబమునందుండ
వలసిన ఔషధము. అంగ్ల,
యూనాని, దేశీయ వైద్యులచే పొక
ద్రాగంచబడియున్నది. ఎన్ని దినము
లించినను మందు గుణముమాటదు,
తేలనకు మాత్రమే కాక ఎలుక.
పక్క, పాము, జిట్టి మొదలగు
విషజంతువుల కాటులకు సుపయో
గించును. వెలపాకెట్ 1-కి 0-8-0
సోప్రేజి 0-8-0. 1 దజ్జా పాకెట్ల
వెల రూ 5-0-0. సోప్రేజి కేటె.
ఒకేసారి 2 ప్యాకెట్లు తెప్పించుకొనువారికి సోప్రేజి ఇవాలి.
వర్తకులకు 100 కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియ్యబడును.
చిరునామా:- ధనలక్ష్మి కంపెనీ,
1/6 వెంకటేశ మేట్రి, వీధి, సాకారుపేట, మద్రాసు.

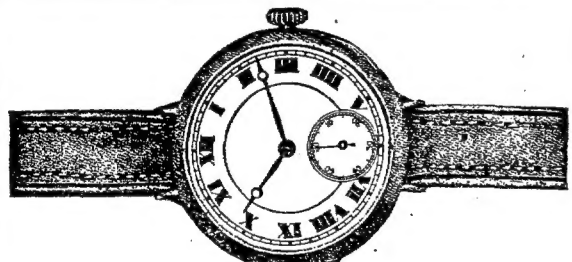
126 చిన్న పురుగులు

పెద్ద పెద్ద బట్టలను జేయును.
మందు, బోడి యగులు, పెండుకలూడులు,
మైదాన జల, అన్నియు చుండుపురుగుల వలన
కలుగును.

పాతకులారా! ఈ పురుగువలన కలుగుబాధల్ని,
ఒక విగ్రహములేక మీరు పనిచేసినచో
మీ మీ గృహములలోని నేలకొట్టెలు
బంగారుతో నింపబడియుండును.
తీరిక లేక పనిచేయుచుండు ఈచుండు
పురుగునకు, అతివ్యాధికయి చేకొందిన
తేనెటీగ సహకారిగా నుండదనిబలుండు.
మందు ఆరంభమయిన వెంటనే నిరో
ధక నిర్బంధద్రవ్యముల నుపయోగించక
ఈ శ్రేణిచిన అచిర కాలముననే బట్టలను
వారితో సహాధ్యాయి గావలసినచున్నది.
కావున నిట్టి జరమకరమైన
Don't
Let'em
Dig

“కామినియా నూనె”

ఈ నూనెను సంతరింపును. చుండును బోగొట్టును.
పెండుకలను రాలనివ్వను. ప్రత్యేకముగా బోగొట్టును.
కలకట్టుకు సరియైన నుగంధద్రవ్యము.
భరితినీ, నల్లని నూనెలకు కలయగు నుగంధమును
తాన పడకును.
గులబాద 1-కి 0-8-0 0-4-0
" 2-కి 0-8-0 0-7-0
ఉచితము.
... మిగులులను నుజువుపరచుటకయి, అర్ధబాటి
రంపుకొనువారికెల్ల ఒకసారి వాడుకొనుటకు సరియైనంత
నూనె కల నీసా ఉచితముగ బంపబడును.
కాలు ఏజెంట్లు:-
ఆంగ్లీయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,
నెం 155, జుహాపూర్, బొంబాయి.
మద్రాసు శాఖ:- మెహతాపురమోక్షంయూట్రి,
29, వైసాబజారులోడ్, మద్రాసు.

మంచి గడియారమునుకొని,
సంవత్సరముల పర్యంతము
వాడుకొనుడు. (707)

నమ్మక మైన మణిబంధపు గడియారములు

ప్రశస్తతమైన మణిబంధపు గడియారములు మాకు క్రొత్తగా వచ్చియున్నవి.
ప్రతి గడియారమును సరిగా పోవునదియు, శుద్ధమయిన దనియు పూచియువ్వబడును.
నెం 584 “వజీల్ వీస్” మణిబంధపు గడియారము కట్టుతోడ సహా 6-8-0
నెం 585 ఏ డిటో చీకటిలో గంటలను చూపగలడులు సహా 9-0-0
ప్రతి ఆరుగడియారములకు 1 గడియారముఉచితముగ బంపబడును.

E. A. WATCH COMPANY. } ఇ. ఎ. వాచ్ కంపెనీ,
36, RATTAN BAZAR NO D, MADRAS. } 36, రేటకబజారు లోడ్, మద్రాసు. ఇ.సి.

‘శాస్త్రోక్త మైన ఎరువు’.

662 రాజధాని రసాయన ఎరువుశాలా (లిమిటెడ్)
పై విచారణాధికారులు: మెసర్స్ ప్యారి కంపెనీవారు, చెన్నపట్నం.
వరి, చోళ్లు, ప్రత్తి, పొగాకు, చెఱుకు, అరటి మొదలగు మాగాణి, ఖిషి, పయ్యకకుళ్లు, దంప, ఫలవృక్ష
ములకున్నా, మొక్క తీగవనైరాలకున్నా సంపూర్ణ ఎరువులు శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేసి విక్రయించుచున్నారు.
ఇవి యన్నియు వీటిని ఉపయోగించు భూములకు తగినట్లు తయారుచేయబడుచేత ఎరువులు కొనదలచిన వారి తా
లూకు భూములమట్టిని రసాయన శోధనశాలలో ఉచితముగా పరీక్షించి సూచనముల గుడా గుణములను ఆను
సరించి తయారుచేయుచున్నారు. శాస్త్రోక్త ఎరువు అను మాసంతర పత్రికను ఇంగ్లీషు, తెలుగు, అరబిక్, కన్నడం,
మళయాళం మొదలగు బాషల నేలనెలకు ప్రయోగించి అందులో ఎరువు విషయముగా వ్యాసములు వ్రాసి,
ఒక్కొక్కటిల్లాలోని జర్నిల్ దార్లకును ఉచితముగా పంపించుచున్నారు. వైచెప్పిన పత్రికకున్నా, ఇంకా ఎరువు
విషయముగా ఇతర అంశములకున్నా ఈ క్రింద సుదహరించుచున్న వైవిలాసమునకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.
ప్యారి అండు కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 2, మద్రాస్.
PARRY & Co, Post Box No 12, Madras.

ప్రకటన

అంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు

నేను నాకులకు ఈయనలను జాతీయ తీర్పుటలేదనియు, నామీన అనేక డిక్రీలు గలన ఉన్నవనియు, అనేక మాలినవారు కొందరు నాపై ఉద్వేగము వహించి నాబాగు పేరుగోపాలరావు, తాడేపల్లి రామయ్యగారిని చెప్పినట్లు నాకు తెలిసింది. నేను ఎవరికినీ బనదమ్మి కురూహా జాకీ లేను. నాకైన ఏవిధమైన డిక్రీలులేవు. ఇక నాకు రావలసిన బాకీలు అనేకము లున్నవి. అనేకమంది పైని అనేక డిక్రీలు పొందిఉన్నాను. నాకు రావలసిన బాకీలు ఐదవేలకు డిక్రీలను పొందిఉన్నాను. నాకు గావల్లలో నరుకుతోలులున్న వైజాములో ముట్ట పాదేనున్న కలిసి ఇరువది వేల విలువగల 500 మొదలమాల భూములుగలవి. కాబట్టి నా విరోధులగు దుర్మార్గులు నాపైని చేప్పేడి అబద్ధపు మాటలు చెనరును నన్నుకూడదు.

ఇట్లు, విషయము
మహమ్మదు ఉస్మాన్ ఖాన్.
బాధ్యకంట్లాక్షుడు, బెన్వాడ.

అంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు విమర్శన సంఘము,
నెల్లూరు. (752)

పై సంఘమువారు మా ఫరమున జరుగనున్న అంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు తోటి మ.రా.రా.శ్రీ బలిజే పల్లి లక్ష్మీకాంతంగారి హాల్లో (ద నాటికమును పోటీపరీక్షకు నేర్పాటుచేసిరి. అందు హాల్లోంద్ర, చంద్రమతి, విశ్వామిత్ర, నక్షత్రక, హితాస్య పాత్రలు ధరించి యుత్తీర్ణులైన వారికి క్రమముగారు. 50, 50, 40, 35, 30 లు వెలగల బంగారు పతకములును, మొత్తములో యెవరైనా ఒకము బాగుండునో వారికి రు 100 లు వెలగల గజత పాత్రమును బహుమానమొసంగెదరు. ఈ పరీక్షకు రాగోరువారు తమ దరఖాస్తులను మే నెల మొదటి తేది లోపుగా పంపుకొనవలెను. ఇందు విషయమై తెలిసికొన గోరిన యెడల యీక్రింది వారికి వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

అడ్రెస్:-
జ. సుబ్బయ్యశాస్త్రి,
రైల్వే మునుస్ఫ.
జ. సుబ్బయ్యశాస్త్రి,
ఎం. సుబ్బరావు ఎం.ఎ,
ముంగి నూరువారి వీధి,
నెల్లూరు. డాక్టరు వి. వెంకటసుబ్బ
రావు, H. L. M. S.

ప్రధానరు రామమూర్తి నాయుడు గారి ప్రోగ్రాము.

(1) కావ్యము	19-4-17 & 20-4-17	2 దినములు.
(2) ఒంగోలు	21-4-17 & 22-4-17	2 "
(3) కావ్యము	23-4-17 & 24-4-17	2 "
(4) తెనాలి	25-4-17 to 28-4-17	4 "
(5) కుంభాపురి	29-4-17 to 1-5-17	3 "
(6) కుంభాపురి	2-5-17 & 3-5-17	2 "
(7) బెంగళు	4-5-17 to 6-5-17	3 "
(8) తెనాలి	7-5-17 to 9-5-17	3 "
(9) విజాపూరు	10-5-17 to 14-5-17	5 "
(10) బెంగళు	15-5-17 to 18-5-17	4 "
(11) కాకినాడ	19-5-17 to 22-5-17	4 "
(12) కర్నూలు	24-5-17 & 25-5-17	2 "
(13) విజాపూరు	27-5-17 to 28-5-17	2 "
(14) కుంభ	29-5-17 to 31-5-17	3 "
(15) సోనిపల్లి	5-6-17 to 8-6-17	4 "
(16) పోడోలె	11-6-17 to 13-6-17	3 "
(17) ఆకాపల్లి	15-6-17 to 17-6-17	3 "
(18) విశాఖపట్నం	18-6-17 to 20-6-17	3 "

అంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు

మత్త నాన్ కోత్తునము.

ఈ సభ 7-8 తేను (శనివారాదివారము) లందు కడ పలో మునిసిపల్ బ్రాంచి సెకండరీ స్కూలు భవనమున బహుళ పునాదులు, సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదులు, పండితులు నగు బోలెడవలయు ప్రవాసరావు పంతులుగారి రక్షితశ్రేణింద, జరిగి నది. ఉద్వేగము పండితులు న్యాయవాదులు మొదలగు సుప్ర సిద్ధుల నేతలు సభ నలంకరించిరి. ప్రథమ దినమున మధ్యా హ్నము మూడు గంటలకు దైవ ప్రార్థనముతో సభ ప్రారం భింపబడినది. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు జనమంచి శేషాద్రి శర్మగారు స్వాగతోపన్యాసముం జరిపినపిదప సభాధ్యక్షులు మహాపరమహంసాచార్యులగు నాపన్యాసముం జరిపిరి. అంధ్రాంధ్రభాష మను జరిగియున్నను సంబంధించిన ముఖ్యవిషయము లనేక ములు విపులముగ గలవు.

తిరుపతినివాసులు న్యాయవాదులు నగు నాగభూడి తప్పస్వామయ్య బి. ఏ గారు ప్రవాసాని సరిని కవితను గురించి, కడపనివాసులు నేరేళ్లపల్లి రామకృష్ణ శాస్త్రిగారు భాగవత భాషను గురించియు నుపన్యాసములం జరిపిరి.

మహానాటికి యందయము 7-80 గం. మొదలు 10-30 వరకు వాణిజ్యాలను సుబ్బరావుపంతులుగారు ఒంట్మిట్ట బమ్మెల సోమరాజులగూర్చి, విజయగడము ఎస్. పి. జి. వరదాచార్యులు గారు ఎం. ఎ. శిబ్బశాస్త్రి ప్రశంసను గురించియు, పంచాంగుల దక్షిణామూర్తి శాస్త్రి గారు తిక్కన సోమయాజినిగూర్చియు, బహుళ చింతిలపల్లి నగసింహశాస్త్రి గారు ఆభినవ కవితత్వ తత్త్వమును గురించియు న్యాయములం జరిపిరి.

మధ్యాహ్నము 1-గం. మొదలు 3. గం. వరకుం బరి పత్నాశ్రయిర్యాహక సభ జరిగినది. అందుం బరిపత్తువారు అంధ్రసాహిత్య పరిషత్తు ప్రధానములలో నొకరును బరిప దభి కృష్ణయందనం తాటిమానము గలిగిన వారును నగు మహారాజా సర్. వెంగోటి శ్రీ రాజగోపాల కృష్ణయ్యచేంద్ర బహ ద్రుల పంచహజారీ మన్ననార్థి జి.సి. వి. ఇ. వేంకటగిరి మహారాజావారు కీర్తిశేషులై నందులకు దయ విచారమున మాచించుచుం దన్ని మిత్రమునం బరిపత్తునకుం గలిగిన గొప్ప నష్టమును కృతజ్ఞులైతిరి.

ఉయ్యూరు జమీందారు శ్రీ రాజా వేంకటప్పారావు బహద్రుల వారు పరిపత్తునకుం (బ్రహ్మసాధారణముగా నుండుట కంగీకరించి యెదువేల రూపాయలు దయ చేయుటకు వాదనాము చేసి యున్నందునం బరిపత్తు వారు రాజా వారికి గృతజ్ఞులై తెలిపిరి.

జయంతి రామయ్యపంతులుగారు మరలం గార్వనిర్యాహక సభాధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి. పురాణము నాగ భూషణముగారు, ఆచంట లక్ష్మీపతిగారును యథాప్రకార ముగాం గార్వదర్శులుగా నిర్ణయింపబడిరి. కార్యదర్శులలో నొకరగు నెలవలి పట్టాభిరామరావుగారు చెన్న పుర నివాసము మానినందున వారి స్థానమందు గాయసాహెబు గుమ్మ హారు వేంకట రంగరావుపంతులు ఎం. ఏ గారు నిశ్చయం పఠిడిరి. కార్యనిర్వాహకసభ్యుల శ్రేణిదిమందిలో రెంటుల వేంకటసుబ్బారావు పంతులు బి. ఏ. బి. యెన్ గారు, దినపహి హనుమంతరావుగారు, వై. నారాయణమూర్తి బి. ఏ. గారు, కిరి మువ్వనకు బడులుగా ఆగ్గాటు పరకురామరావుపంతులు గారు (నందలూరు) జనమంచి శేషాద్రిశర్మగారు (కడప) మహామహాపాద్యాయ తాతా సుబ్బరామశాస్త్రిగారు (విజయనగరము) వీరు మువ్వనకు నియమింపబడిరి. రావు బహదూర్ కందుకూరి వీరేశలింగము పంతులుగారు, మింగళ సంవత్సరమునకుం బరిపదవ్యక్తులుగా నెన్నుకొనబడిరి. పరిపత్తునకుక్రొత్తగా సాధారణసభ్యులు 88రు చేరిరి.

మింగళ సంవత్సరమునకు రూ. 16850 ఆయమున రూ. 14000 వ్యయమును మదింపు చేయబడినది. ఈ వ్యయములో 9000 నిధులుభవము చేరియున్నది.

రాజోవు పరిపదవాన్ని కసభ పడగలై దొడ్డప్పనాయక నారు జమీందారులగు దివాన్ బహద్రర్. పి. రామభద్ర నాయుడుగారి యాహ్వానము ననుసరించి మధురలో జరపుటకు నిశ్చయింపబడినది.

మధ్యాహ్నము 3-30 గం. మొదలు గాల్చి 7 గంటల వరకు సాహిత్యసభ జరిగెను. అంధ్రాంధ్రభాష, నాట్యమును నాంధ్రదేశ చరిత్రయు మొదలగు నెన్ను విషయములు చర్చింపబడి తీర్మానములం గావించిరి. ఇత్తవర్షలకుం బరిపత్తు భయం దీ సంవత్సరము ప్రారంభము.

విద్యార్థులు స్కూలు ప్రాంగణం తరగతి ముగించువరకుం దెంచులలో భారత భాగవత గామానుజాది గ్రంథములవలె వారి వారి దేశభాషలలోనుండు సుదృఢములం జరిపి సాధారణముగా సభ ము చేసి క్రిష్ణమునంతటి శక్తి కలుగునట్లుగ సెకండరీ పాఠశాలలలో నాట్యసభలను నిర్వహింపి చేయుటకు దొరతనమువారిని బ్రార్థింపవలయును. స్కూలువైద్యుల పరీక్షకు సిగ్గుచేయు తరగతు లన్నిటియం గును విద్యార్థుల కాంక్షయుభాషేతర పఠనాశ్రము లన్నియు సాధ్యులగు నంతయును స్వభావలోనే బోధింపవలయు నని యుత్తరువు చేయుటపై ప్రభుత్వమువారిని బ్రార్థింపవలయు ను. ఈతీర్మానము విషయము, వెళ్ళుచుండు యుత్సాహముతో నుతిచర్చ గావించినపిదప న్యధిగ్రహములగు సభ్యులచే నామోదించు బడినది.

ఆయా తావులంగల పూర్వచరిత్రముం దెలుపు శిలా కాసనములు, విగ్రహములు మున్నగువానిని స్వదేశములోని వేదాంక తావునకుగాని విదేశమునకుగాని కొనిపోక యని యుత్తరువులము లందే వాని భద్రపఱుచునట్లుత్తరువు గావించుటకు దొరతనమువారిని బ్రార్థింపవలయును.

అగ్గిలముకలదను కారణముచే నేగ్రంథమును గురించి శిక్షాస్పృహ ననుసరించి తత్ప్రకటన కర్తలమీదం జ్యజరు పునపుడు, అట్టి గ్రంథముల విషయమై అంధ్రసాహిత్య పరిషత్తు వంటి విద్యార్థుల యభిప్రాయములం గొనకుండునట్టిచర్యల జరుపకుండుటకు దొరతనమువారిని బ్రార్థింపవలయును.

అంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ ప్రతిష్ఠ యాంధ్రులయొక్కయు వారివాద్యముయొక్కయు నభివృద్ధికి గారణముగాం బరి గణింపబడినందున నట్టి విశ్వవిద్యాలయమును సాధ్యమయినంత త్వరలో స్థాపించుటపై దొరతనమువారిని బ్రార్థింపవలయును.

ఇది వరకే గ్రాంథికమును, న్యాయకరణముక్తము నగు భాష నే పాఠశాలలలో బోధింపవలయునని యుత్తరువుచేసి యున్నారు. కావునం దదనుసారమున వచనరచనాపత్రము లను దిద్దునపుడు నై నుత్తరువునకు భంగము కలుగకుండం బరీక్షులు, సహాయపరీక్షులు, నమనర్థించునట్లుత్తరువు దయ చేయవలయునని గవర్న మెంటువారిని బ్రార్థింప నలయును.

రాళ్లపల్లి అనంతకృష్ణశర్మగారు, (మైసూరు) సంకుసాల నరసింహకవిని గూర్చి న్యాయము జరిపిరి. సభ్యుల ప్రార్థనముపై విజయనగర పండితులు వేరి కాశీ నాథ శాస్త్రి గారును, మహామహాపాద్యాయ తాతా సుబ్బారాయ శాస్త్రి గారును నాంధ్రవిద్యార్థులకును నాంధ్రకవులకును గలుగవలసిన సం స్కృతభాషాపరిచయ ప్రాముఖ్యముగూర్చి యుపన్యాసించిరి. తెనాలిపండితులు, అవ్వారి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు, భాషా విషయకములగు కొన్ని పద్యములం జరిపిరి.

పిదప నగ్రాసనాధిపతి గారు రెండు దినములలోను జరు వబడి వ్యాసములలోని విషయముల విచర్చించుచు నొక యుపన్యాసముం గావించిరి. ఒక విశేషభుక్షు.

మీరు ఓరియంటల్ సోపును ఉపయోగింపుడు. చవుకకు చౌక. అందమునకు అందము.

Oriental Soap Factory, Goabagan, Calcutta.

మోటారు బస్సు కార్లు.

కాంటినెంటల్ అండు రిఫ్రిజిక్ బస్సుకార్లు సకాలమున అతిశ్రేణుముగ సరఫరా చేయుటకును హిందూదేశ పరిశితులకు తగువట్లును రేడియోటరు వగైరాలతో సహా 20 లేక 25 మంది కూర్చుండుటకు తగినవి యున్నవి.

విలాసము:- వెల్గోజు, రాయపేట, (758) మద్రాసు.

భారతీయుల మరణము.

(1) కవిచంద్ర శ్రీ రవీంద్రనాథ ప్రబోధము.

I

మన దేశమందు రాజ్యరక్షణము యధికారవ్యవహారమును రాజకీయములైన యుద్ధము, కాని విద్యాదానము మొదలు జలదానమువరకు సమస్తకార్యములు సంఘమే చేసికొనుచుండెను. రాజుల తర్వాత రాజులు వచ్చిరి. పరదేశప్రభువుల ప్రభుత్వ ప్రవాహము మొదలైన తర్వాత మరియొకటి భారతవర్షమును ముంచివేసెను. కాని యెప్పుడైనను సంఘభక్తము నష్టమొందలేదు. జనులు పశువులుగాక లేదు. సంఘశక్తి క్షీణించలేదు. ప్రజలు దరిద్రులు కాలేదు. రాజుల పరస్పరకలహములకు అధ్యంతములు లేకుండెను. కాని సంఘమౌనమును జనులను వేణుని నాద మొక్కలే తీరున ప్రతిధ్వనించుచుండెడిది. ఆకాశమును చుండించు దేవాలయశిఖరములు నిర్మాణ మగుచుండెను. సత్రములు, చెరువులు, వనములు ప్రతిష్ఠింపబడు చుండెడివి. నిరపాయముగ విద్యాభ్యాసము చేపడేవాంకములను బంపుచుండెడి వారు. పండితు లానందముగ శాస్త్రచర్చలను జేయుచు నూతన విషయములను గనుగొనుచుండిరి. సంస్కృతపాఠశాలలు బంధింపబడలేదు. భజన కూటములయందు దనదినమును, శ్రీమద్రామాయణ పారాయణము జరుగుచుండెను. పల్లీప్రాంగణములు శ్రీహరినామసంకీర్తనముతోడ మారు మ్రోగుచుండెను. సంఘము స్వప్రయత్నమును వీడి పరులసాహాయ్యము నక్షేపింపకుండుటకై కాక, బయట గలుగు ఉపద్రవములవలన నణుమాత్రమైనను చలింపక శ్రీసంపదలను గోల్పోకయుండెను.

నేడు మన దేశమందు నీటియద్దడి సంభవించినదని మనము గందరగోళము పడుచున్నాము. గవర్న మెంటును విమర్శింపుచున్నాము. కాని దీని మూలకారణమును గూర్చి విచారించునప్పుడు మాత్రము మిక్కిలి దుఃఖము గలుగును. నేడు సంఘముయొక్క మనస్సు సంఘమధ్యమందు లేదు. అందువలన మనము కార్యసిద్ధికి సంఘమునకు వెలుపల బ్రయత్నములు జేయుచున్నాము. ఏదైన నొకనది తనమాగ్గమును వీడి మరియొక దిక్కున ప్రవహింప మొదలైనయెడల అదివరకా నదీతీరమున నుండు గ్రామములకు నీటియద్దడి గలుగును. పాడిపంటలు నశించును. ఫలవృక్షములు పాడగును. స్వస్థత చెడిపోవును. వ్యాపార మున్నెమించును. కొలది కాలములో నాగ్రామము లరణ్యములుగ బరిణమించి క్రూరవృక్షముల కాటపట్టగును.

మానవుని చిత్తశ్రోతము, నదీ ప్రవాహముకంటె ననేక రెట్లు తీవ్రమైనది. అచిత్త ప్రవాహము చిరకాలమునుండి భారతవర్షమందలి గ్రామముల, నాగోగ్యవంశములను, ఆనందముగను మొనర్చుచుండెను. కాని నేడ్రామములలోని భారతీయుల చిత్తధార విలువ ప్రతినది. అందువలన దేవాలయములు శిథిలములగు చున్నవి. వానిని బాగుచేయుచు వా రెవ్వరు? జలాశయములు కలుషితము లగుచున్నవి. వానియందలి పూడిక నెవ్వరు దీయించెదరు? సద్దారులు నవాబుల సాధరాణములు నిర్ణయము లగుచున్నవి. ఇక నచ్చట నానందోత్సవధ్వని విసబడుటెట్లు? ఏలయన? నేడునీరిచ్చువారు సర్కారువారు. దేశము నందు స్వస్థతను గలుగజేయువారు సర్కారువారు. చివరకు విద్యాదానముకొరకు గూడ మనము నడుముదీరించి సర్కారువారి వాణిజ్యికత సాష్టాంగము పడవలసి వచ్చినది. ప్రమానములు పుష్పించు వృక్షరాజము ఆకాశమునుండి పుష్పవృష్టి గురియుటకుగాను, తన కాఖోపకాఖల నన్నిటిని మార్గముఖముగ దిద్ది దరఖాస్తు తర్వాత దరఖాస్తులు బెట్టుచుండునా? దరఖాస్తు బెట్టిన దనుకొందము. అది మంజూరయిన దనుకొందము కాని యా గగనకుసుమముల వలన నావృక్షమునకు సార్థకత యొక్కదిది?

ఇంగ్లీషునందు “స్టేటు” అని చెప్పువానిని మనమాధునిక భాషయందు “సర్కారు” అని చెప్పుచున్నాము. ఈసర్కారునది ప్రాచీన భారతవర్షమందు రాజశక్తిరూపమున నుండెను. కాని పాశ్చాత్యుల “స్టేటు” నకును, మనరాజశక్తికిని మిక్కిలి భేదముగలదు. పశ్చిమభండములయందు దేశక్షేమమున కనసరమగు సమస్తకార్యములు “స్టేటు” మీద నాధారపడి యున్నవి. కాని భారతవర్షమందు దట్లుకాదు. దేశకల్యాణమునకును రాజశక్తికిని బహుస్వల్పసంబంధము మాత్రమే యుండెను. గురుపదవికి అర్హులగు విద్యాధికులు, జీతములు పుచ్చుకొనుటకుంద చదువు జెప్పుచుండెడివారు. శిక్షను గలవుచుండెడి

వారికి బహుమతు లొసంగి యాదరింపబడుచుండు రాజున కే విధమగు సంబంధము లేనది చెప్పజనదు. కాని గురువుల నాదరించి సహాయము చేయువాడ్యత రాజానకత్యల్పముగ మాత్రమే యుండెను. ప్రతిగృహస్థునకును, సదస్యులను, గురువులను ఆదరించి పోషించుట ముఖ్యకర్తవ్యమైయుండెను. రాజు పండితుల నణుమాత్రమయిన నాదరింపకుండెను, ఆకస్మికముగ దేశమందరాజకము గలిగినను, విద్యాదానముకొరకు గాని భక్తశిక్షకుగాని లేక మైనను వ్యాఖ్యాతము గలుగకుండెను. రాజులు గూడ ప్రజలకొరకు చెరువులను బావులను త్రవ్వించుచుండిరి. గుళ్లను, గోపురములను గట్టింపుచుండిరి. కాని సంఘమందలి సంపన్నగృహస్థులు గుళ్లను గోపురములను గట్టుచుండు విధముననే, రాజులు గూడ గట్టింపుచుండిరి. అందువలన రాజదృష్టి సంఘమందు లేకున్నను మరి యత్రేధ వహించినను, దేశములో నీటియద్దడి మొదలగునవి గలుగుట కవకాశము లేకుండెను.

పాశ్చాత్యదేశములయందు ఎల్లరును ఆరామ ఆహ్లాదములయందును, స్వాధికారాచరణము నందును బద్ధులై యున్నారు. కాని వారు కర్తవ్యభారమును స్వతంత్రముగ గుర్తింపజాలరు. ఏలయన? వారికర్తవ్య భారమంతయు రాజశక్తివై స్థాపించబడియున్నది. మన దేశమందు రాజశక్తి స్వతంత్రమైనది. ప్రజలు సంఘకర్తవ్యములకు బద్ధులై యున్నారు. రాజు యుద్ధము లొనర్చును. వేటలకేగును. రాచకార్యముల నిర్వహించుచు సుఖసంతోషములతోడ కాలము పుచ్చుచుండును. భర్తృవిచారణయందు రాజునకు గూడ గొంతభాగ్యత కలదు. కాని ప్రజలుతమకష్టసుఖములకు పూర్తిగ రాజునాశ్రయించి యుండువారు కారు. సంఘసంబంధమగు కార్యములు సంఘమునందలి ప్రతిమానవునిమీదను, విచిత్రరూపముల విభాగింపబడియుండెను. అందువలన మనము ధర్మచని చెప్పనది సంఘమందటను పరివ్యాప్తమైయుండెను. ఎల్లరును ఆత్మసంయమమును గూర్చియు, ఆత్మత్యాగమును గూర్చియు జర్పించుచుండురు. ధర్మపాలనం బొనర్చుటకు రాజున కెంత భాగ్యత గలదో ప్రతిహిందువునకును అంతకంటె నెక్కువ భాగ్యత గలదు. రాజుగూడ సంఘములోనొకవ్యక్తి, ఒక సంపన్నగృహస్థుడు. హిందురాజు లేవ్వడును సంఘశక్తిని క్షీణింపజేసి యెరుగరు.

విభిన్నసభ్యుల ప్రాణశక్తి విభిన్నస్థానములయందుండును. జనసామాన్యముయొక్క కర్తవ్యములు పుంజీకృతమగు స్థానమునే దేశముయొక్క మర్యాదస్థానమందును. ఆమర్యాదస్థానమునకు దెబ్బతిరిగినయెడల దేశమంతయు తలకిందగును. రాజశక్తి తలకిందైనయెడల పశ్చిమభండములు వివాదోన్మఖములగును. అందువలన నే యచ్చట “పాలిటిక్సు” మిక్కిలి ప్రధానస్థానము నాక్రమింపుచున్నది. సంఘము ప్రాణవిహీనమైనయెడ మనదేశము ఘోరసంకటముల పాలగును. అందువలననే మన మంతకాలము నుండియు రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యముకొరకు ప్రాణపదముగ బ్రయత్నింపకుంటిమి. సాంఘికస్వాతంత్ర్యముకొరకు సర్వవిధముల బ్రయత్నింపుచున్నాము. పాశ్చాత్యదేశములయందు దిక్కులేని వారికి భిక్షాదానము మొదలు సామాన్యులకు ధర్మవిద్యాదానమువరకు “స్టేటు” చేయవలసి యున్నది. ఆకార్యము లన్నియు మన దేశమందు జనసామాన్యముయొక్క ధర్మవ్యవస్థలమీదనే స్థాపించబడెను. ఇందువలన “స్టేటు” వృద్ధిచొందుచుండిన యెడల ప్రాశ్చాత్యుల భిక్షాభివృద్ధి నొందుచుండురు. మనమన్ననో ధర్మవ్యవస్థ సుదృఢమైన కొలది ఉన్నదిని మొందుచుండును.

ఇంగ్లాండునందు దేశమును, జనసాధారణము “స్టేటును” మేల్కొల్పుచు కార్యకారిగ నుండునట్లు, మారుచుండును. అటులే మనము నేడు ఇంగ్లీషు చారిత్రాలయందు విద్యాభ్యాస మొనర్చి మన యవస్థాభేదము నాలోచింపక మనకు గావలసినవాని నన్నిటిని గవర్న మెంటువారి నడుగుటయే మన కర్తవ్యమని సిద్ధాంతీకరించుచున్నాము. తన రోగమునకు దాను మందు ద్రాగవలయును గాని పరులు జైవధమున నేవించుటవలన రోగనివారణ కాదు. అది తగు చికిత్స గావన విషయమును గుర్తింపజాలకున్నాము. జనసాధారణముయొక్క కర్తవ్యము జనసాధారణముయొక్క సర్వాంగముల యందు వ్యాపించుట యుత్తమము, లేక “సర్కారు”ను “మేజరు” నొక నిర్దిష్టస్థానమున నియుక్తమగుట యుత్తమము, యని యోచింపవలయును. కాని మన ప్రాచీన తర్కము పోయినది. మన యాధునికతర్కమున కట్టి శక్తి లేదని చెప్పవలసినదయ్యున్నది. మన తర్కము స్కూల్ యందలి “డిటేలింగు” క్లాసులలోనికి పనికివచ్చుచదగాని, కార్యచరణమంత్ర మణుమాత్రమైనను పనికిరాకున్నది.

పాశ్చాత్యదేశములయందు “స్టేటు” సంఘముయొక్క సమ్యుతిమీద నవిచ్ఛిన్నముగ ప్రతిష్ఠింపబడియున్నది. అని యచ్చట స్వాభావికనియముయొక్క యభివ్యక్తము. అట్టిదానిని మనము శుష్కతర్కమువలన బొందుటెట్లు? మన దేశమందు సర్కారునది సంఘమునకు సంబంధించిది కాదు. అది సంఘమునకు బహిర్భూతమైనది. అందువలన నేకార్యమునైనను సర్కారువారివలన మనము చేయించుకొనినయెడల దానికి “మన స్వాతంత్ర్యమును మూల్యముగ విక్రయింపవలసి యున్నాము. సర్కారువలన జేయించుకొనిన కార్యసంబంధమందు సంఘ మకర్మణ్య మగుచున్నది? అట్టి యభివ్యక్తత్యము. మనదేశమునకు స్వభావసిద్ధగుణము గాదు. మనము నానా జాతులయొక్కయు, నానారాజులయొక్కయు పరిపాలన కధీనుల మగుచుంటిమి. కాని సంఘము తన కార్యములను దానే చేసికొనుచుండెడిది. చిన్న కార్యమునైనను పెద్దకార్యమున కైనను పరులమీద నాధారపడి యెరుగదు. స్వకార్యనిర్వహణమందు పరుల హస్తస్పర్శవైనను గలుగనీయ లేదు. అందువలన రాజలక్ష్మీ మనదేశమునుండి నెలపు వైకొనినను, సంఘలక్ష్మీమాత్రము మనలను విడనాడకుండెను. (కృపణిక)

ఇంగ్లాండులో జరుగబోవు దేశీయ మహాజనసభకు ఈ చెప్పబడినవారిని ప్రతినిధులుగ ఎన్నుకొనిరి:—

మంగ దేశము:— సర్. కే. జి. గుప్తా, సర్. కనకమోహన ఘోష, సురేంద్రనాథ్ టెనర్జీ, భూపేంద్రనాథ్ బాసుగార్లు.

బొంబయి:— ఎం. పి. జిన్నాగారు.

మదరాసు:— శ్రీనివాసశాస్త్రి, సి. పి. రాయస్వామయ్యగార్లు.

సంయుక్త రాష్ట్రము:— మహమ్మదాబాదు రాజుగారు, పండిత మదనమోహన మాలవ్య, డాక్టరు టిజబహదూర్ సుబ్రహ్మణ్య.

వీరు స్వపరిపాలన దోహదార్థమై ముందుగ పని చేయుటకై మే మాసాంతమున పయనమై యేగెదరు.

అఖిల మహమ్మదీయసభవారు టాడ 10 మందిని వీరితో పంపుదురని తెలియుచున్నది. పేర్లమాత్ర మింకను తెలియకుటలేదు. శిశిర ఋతువునందు జరుగబోవు దేశీయమహాసభకు ఇంతకంటె ఎక్కువగ ప్రతినిధు లేందరు. భారతదేశమందును, ఇంగ్లాండులోను స్వపరిపాలన కార్యనిర్వాహకమునకు నామ్మకు వనూలుచేయుటకై దేశీయసభ వాగ్ధికసంఘము నేర్పరిచిరి. దీనికి కార్యదర్శి గౌ. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు. ఇదివరకపుడే 2 లక్షల రూప్యముల వాగ్ధానము చేయబడినది.

నోటీసు.

తిరుమల తిరుపతి వైరా దేవస్థానములలో 1917 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి, మార్చి నెలలలో రాబడిన బంగారు వైరా వస్తువులు యీ దిగువ కనుపరచిన వాటిని 1917 వ సంవత్సరము ఏప్రిలు నెల 23-వ తేదీ సోమవారము పగలు 11 గంటలు మొదలు తిరుపతి దేవస్థానము ఖజానావద్ద యేలం చేయబడును. ఏలములో సవాలు చేయకొరువారు దేవస్థానము కచ్చేరిలో ముందుగా రూ 100 లు ధరావత్తుకట్టి యేలములో సవాలు చేయవలసినది. ఏలం పూర్తి అయిన తేదీ లాగాయతు 30 దినములు లోపల యేలం మొత్తము చెల్లించి లాట్టును పుచ్చుకోవలెను. (759)

- 1. బంగారు దఫా ఒకటికి తులములు 30 వంతున తు 1082
- 2. బంగారు నాణ్యములు లాటుగా రకములు 14
- 3. వెండి దఫాకు 1000 తులములకును 7582
- 4. వెండి నాణ్యములు లాటుగా రకములు 7
- 5. హరియాలములు 6078
- 6. తేగడ రూ॥లు దఫాకు రూ॥1000 లు వంతున రు. 8674
- 7. తేగడ పైసాలు ఒకలాటుగా రూ॥ 409
- 8. తాంబ్రము ఒకలాటుగా శేర్లు 581
- 9. రాగి వైరా ఒకలాటుగా
- 10. వస్త్రములు వైరా లు
- 11. కర్పూరం వైరా చిల్లర 3000 సామానులు

M. Suryanarayana Rao, for విచారణకర్తలవారు.

యుద్ధపుటప్పపత్రములు

భారతమాత:- ఇవిగో పత్రములు. అందరు కొట్టకు కొట్టు కొనుచున్నారు. మదరాసు బస్టాకంటె వెనుకవడినది. ఇది లక్షాకరము. మీ తత్వత్రయ స్థానము నయిన ఓ ఆంధ్ర, తమిళ, మలయాళ, కన్నడ పుత్రులారా విశేషముగా యిప్పుడు పత్రములను కొని నిలబెట్టుకొనుడు. మీరు బ్రిటిషు కాపులలో ప్రక్షుభము లని చెప్పుకొందురు గదా. మీ శ్రద్ధాభక్తులను మీ యీ కీర్తికి తగిన ట్టుండవలయును. (చెన్నపురిరాజధాని యంతవఱకును 35 లక్షల యుద్ధపుత్రములను మాత్రమే కొనుట సంతాపకరము.)

దాలచరస్వతి భాండాగారము-అంగలూరు.

అంగలూరులోని దాలచరస్వతి భాండాగారపు 1916 వ సంవత్సర కార్య నివేదనపత్రము మాకు చేరినది. అందలి ముఖ్య సంగతులు కొన్నిటిని క్రింద పేర్కొనుచున్నాము:

పూర్వమువలెనే గత సంవత్సరము నందును గ్రామ పాఠశాలకుం దుత్తీర్ణులగు బాలికలకు బహుమతులొసంగిరి. కాని పరిమితును నెలకొల్పలేనందులకు వారు చింతిల్లుచున్నారు. గత సంవత్సరమున నెలదినములు ఎండయు, వానయు ననక బాల విద్యార్థిసాంఘికములు గుంటూరు మండలమున పలు నక్షకప్రముల సహించి సుచారముజేసి 25 బాల్యపత్ర గ్రంథముల సంపాదించిరి. ఈ వత్సరమున తత్సాంఘికముల చొరకు మృతిజెందుటంజేసి యెచ్చటకు బాటకుట పలుపడినది కాదు.

గోక్షే భావకాఢమును, నిర్మలాత్మధర్మణ కొరకును రాత్రిభగవద్పాఠశాలను స్థాపించిరి. అందు, గత వత్సరమున 32 విద్యార్థులుగలయు, మరికొందరువిద్యార్థులు అన్య గ్రామములకు పోవుటచే విద్యాస్థలం సంఖ్య తగ్గినది. ప్రభుత్వమువారి రాప్రతిష్ఠాపనాభివృద్ధికి సంతసిలి తద్యత్సరము నందే పాఠశాలకు రికన్వేజుచేసి రు 64-0-0 గ్రాములచెప్పి. వేసవిముగొనకయే, గత వత్సరమున పాఠశాలలోపాఠ్యము పదవి నభ్యసించి కార్యకూల్యము జూపిన యువాధ్యక్షులకుకార్యకూల్యులకు కృతజ్ఞులు. ఈ వత్సరము ప్రత్యేక నెలక యువాధ్యక్షముని కేర్తనమున నేర్పిటు జేసిరి. అందలి విద్యార్థులకు కావలసిన భోజనములను, పరికరము, కాగితములను గూడ ధర్మముగ నొసంగుచున్నారు.

విద్యార్థులకునులేని భాండాగారమును భార్యక ప్రతిష్ఠాపనలకు కొనసాగించిరి. భాండాగారము నిర్మాణము ప్రారంభమై ప్రత్యేక సంఘముకట్టి యేర్పరచు బడినది. ఈసాంఘికముల గత బాధ కొత్తకు సుయమున రు 600 లు ధనము జేయించిరి. తర్వాత పుణ్యము కొందరు 400 రూపాయల యిచ్చునటుల వాగ్దానము చేసిరి. ఇంకను మూడు నాలుగు వందల రూపాయలొసగనై యున్నారు. ఇటుక తీయుటకు బొలర పాఠశాలలోని పాటియట్టికిని, ఆ యిటుకను కాలపుటకు గ్రామ పాఠశాలలోనున్న తుయ్య చెట్టుకును, దర భాగములు జేసియున్నారు.

అశుశుమిల్లి గోపాలకృష్ణ యాభ్యుక్తు భాండాగారమునకు ప్రధానసోమకులగ చేరి, వికలచక్ర మరొక్కభవన మును తరగ్రహణిపేట నిర్మించి యిచ్చుని వాగ్దానము జేసియుండి.

కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరుగారగు (H. H. Burket) వారము భాండాగారమునకు దక్షచేసి భాండాగారాభివృద్ధిని గొందిరి. తరువాత జిల్లాలోనివారి కొంత సహాయమునుజేడ కలెక్టరు గారు, భాగ్యమానులగు జిల్లాలోని సభ్యులు

లను నెలకు రు 10 వంతున నొసంగుటకు సమ్మతించి తమ దేశభావభిమానమును జూపిరి.

కాటంరెడ్డి ఆదివారాయణ రెడ్డిగారు కృష్ణామండల సభకు గుడివాడ దండన చేసి దివాన్ బహద్దర్. పి. కేశవశర్మగారితోడను, పి. నారాయణరావు నాయకు లి. ఏ. బి. ఎల్. గారి తోడను గ్రామమునకు దయచేసి రెండు వందల రూపాయలు, భవన నిర్మాణమునకును స్త్రీల భాండాగారము నకు నూరు రూపాయలు నొసంగిరి. మరియు మా భాండాగార భవన నిర్మాణమున కింకను సాహాయ మొసగెదనని వాగ్దానము జేసిరి.

జనసాహస్యమునకు భూనాభి వృద్ధిని జేయుటకు మ్యాజిక్ లాంతరుకన్న సత్సాధనంబు చేటొక్కటి లేనని యెంచి కొందరు దేశభిమానులు సుమారు రు 300 విలువగల మంచి లాంతరు భాండాగారమునకు గొని యిచ్చుటకు సిద్ధముగ నున్నారు.

భాండాగారాధిపతి లింతవరకు శ్రీ మ్యాగార్ట్ ప్రభు సమర్పిత తారవారము, శ్రీ వెంకటేశ్వర చెంచయ్య జీతము అను రెండుగ్రంథముల మాత్రము ప్రకటింపకలిగిరి.

భాండాగారమునకు తెప్పింపబడు గ్రంథముల కన్నం టికిని అచ్చటనే చూచి యెదిగి చేయుటకు చున్న ప్రత్యేక మా పని సెలకు సేర్చుకొనినారు. భాండాగారము, కొక యంత్రముగూడ దెప్పింపబడినది. అందువలన 700 సంపుటము లేన సరమున యెఱుఁపజేయబడినది. ప్రస్తుత విషయని బాల విద్యార్థి సాంఘికలెల్లరు సేర్చుకొని పనిజేయుచున్నారు.

బాలవిద్యార్థి సాంఘిక బిభాండాగారమును స్థాపించిన దాని గ్రామాభివృద్ధికిని, భావభివృద్ధికిని దోడ్పడుచున్నారు. ఈ సంవత్సరము కృష్ణావేదప్రవాహకావద్రవ సమయమున కృష్ణా గుంటూరు మండల వీరజనలకు గలిగిన గుహిమల బాపనంచి సాంఘికముల కొంత ద్రవ్యమును ప్రోవుచేసి బెజవాడలోని నేర్తకా సభ్యులమునకు బంపిరి.

చెన్నపురియందు మహాచికము

చెన్నపురి కార్పొరేషనునందు ఆంగ్ల భాషాధికారి గానున్న డాక్టరు రామవేంద్ర రావుగారు చెన్నపురియందు 1916-వ సంవత్సరమున మహాచిక వ్యాధి స్థితినిగూర్చి తమ రిపోర్టు ప్రకటించి, దీనిని జూన్ 1910, 1911, 1912, 1914 వ సంవత్సరములందు వ్యాధితగిలిన కాలలో ఇంచుమించుగా గగము మంది మరణించిరియ్యు ఈ కాలమునందు మహాచికము అట్లు వ్యాధిగా పరిణమించివ్యాధింబడియు తెలియజేయుచున్నది. 1915 వ సంవత్సరమునందు మృత్యుప్రకృతి గ్రామములమీడి పశువాకము, వెరంబూరు, తిరునగళ్ళ జిల్లాలోపాఠశాలలోపాఠశాలకుం అనుబంధము వచ్చినవారి వలన, అయా భాగములందు మహాచికము కనబడినది. ఆ సంవత్సరము పెద్దెంబరు మాసమునందు 4

మందికి మహాచికముపోసెను. అక్టోబరు నవంబరుమాసములందు మహాచికము తగిలినవారిలో సగముయందీ మరణించిరి. డిసెంబరు మాసమున మరణముల సంఖ్య తగ్గిపోయి 55 మందికి తగ్గు లగా 17 మంది మాత్రము మరణించిరి. 1916 వ సంవత్సరము నందు మొదటి రెండుమాసములందును, మహాచికము సోకిన వారిలో 4 వ వంతు మరణించిరి. కాని యావల నెలలలో మరణములసంఖ్య క్రమముగా తగ్గుచువచ్చెను. గత డిసెంబరు నందు పీల్చుపూర్కు ఉత్సవమును జూచుటకు అనేక ప్రదేశములనుండి అనేకులు వచ్చిరి. వారిలో మహాచిక ప్రారంభ దశగల వారును కొందఱుండినట్లు తెలియవచ్చినది.

1915 డిసెంబరు 31 వ తేదీతో సంత మగు మూడు మాసముల కాలమున క్రిందటి సంవత్సరములం దాకాలముననే తురిగిన వ్యముకంటె చాల తక్కువవచ్చు ము తురిగినది. తెట్టె యెక్కువగానున్నందునను, పొరుగుపొరుగు తమ ఇవ్వమువచ్చి నట్లు నగరమున బసచేసి సంచరించు చుండినందున సోఫ్టు కము ప్రబలమయ్యెను. 1911 వ సంవత్సరము జనవరినుండి అక్టోబరు మాసంతమువఱకు 1444 మందికి సోఫ్టుకము తగిలివారిలో 465 మంది మరణించిరి. 1915 వ సంవత్సరపు పెద్దెంబరునుండి 1916 వ సంవత్సరపు అక్టోబరు మాసంతమువఱకు 1591 మందికి సోఫ్టుకముసోకి వారిలో 465 మంది మరణించిరి. అనగా తగిలిన వారిలో నూటికి 29 మంది మరణించిరిని తెలిసినది. ఒక్కొక్క కాలమునందు సోఫ్టుకము ప్రబల మగుటకును కారణములు గలవు. చెన్నపురియందు రెండవసారి టీకాలువే యించుకొనుట నిర్బంధముకాదు. చిన్నప్ప దెప్పడో టీకాలు వేయించుకొనినవారు సంపూర్ణముగా సోఫ్టుకమునుండి తప్పించుకొనజాలరు. ప్రతివారికిని టీకాలువేయించుకొనుట నిర్బంధముచేసిన ఎడల సోఫ్టుకపు ప్రమాదములుతగ్గును. 1916 వ సంవత్సరమునందు వ్యాధి ప్రబలినప్పుడు 40 వేలమందికి మఱల టీకాలు వేయించిరి. మఱల టీకాలు వేయించుకొన వలెనను నిర్బంధము నేర్పజుటకు వలనను సోఫ్టుకము తగిలిన వారిని ప్రత్యేక ఆసుపత్రులకు మార్చుటచేతను విశేషసౌకర్యముండును. కాని రెండవదానికి చిక్కులనేకములు గలవు. రాజధానియందంతటను ప్రభు పర్యాయము టీకాలు వేయించుట యే నిర్బంధముగా జేయుకుండగా, రెండవపర్యాయము టీకాలు వేయించుటకు నిర్బంధ మేర్పజుటకు కష్టము.

జర్మనునిత్రులు సందీకోరుట

ఆముట్టర్ డాం, ఏప్రిల్ 18:- ఆస్ట్రియా దొరతనము వారు తమతో సందీ చేసుకొనవలెనని రష్యావారిని గోరుచు ఒకపత్రికనంపిరి. 10 వ తేదీని రష్యాదొరతనము వారు పంపిన విజ్ఞప్తిజూడ ఆస్ట్రియా హంగరీవారివోలె రష్యావారికి కూడ ప్రత్యేకముగ సందీజేసుకొను నిర్బంధదని తెలియుచున్నది. ఆస్ట్రియా దొరతనమువారు రష్యావారికి పంపిన సందేశమును పరిశీలించినవో ఈ సందీనల రష్యాదేశస్థులను న్యూనతరచుటగాని ఇతర రాజ్యములకు సంకటము కలిగించుటగాని ఆస్ట్రియావారి యుద్దేశ మెంతమాత్రము గాదనియు కారరమైన రీతిని సందీజేసుకొన మానన స్వాంత్ర్యముల ననుభవించి కాంతముతో నుండుటకు వారు కోరుచున్నారనియు తెలియగలదు. ఆస్ట్రియా హంగరీ రాజ్యములకును రష్యా రాజ్యమునకు ఏదిషయమందును విరోధము లేటప్పించ జాలరు. రష్యావారు ప్రజాస్వాంత్ర్యమునకై పోరుచున్నామని తెలియజేసిరి. రష్యావారు ఇప్పుడు అణగారినవారై పోరుట లేదు. కాన రష్యావారికిని ఆస్ట్రియా హంగరీవారికిని సందీ సమకూడుట కష్టతరమైన సంగతికాదు. ఏల:- ఆస్ట్రియా స్వాస్థ్యమును తమ మంత్రులతో కలసి కాళ్ళతో కాంతిలో రాజ్య మేలుకొన నిశ్చయించుకొనెను గాన సందీ తునుట కష్టముకాదు.

జర్మనీలోనున్న సాంఘిక ప్రజాప్రభుత్వవాదులు దేశాక్రమమును జేయవలయునను ఉద్దేశమును వదలకొనినది ఆస్ట్రియా దొరతనముతో రష్యావారికి తెలియజేసిరి. ఆస్ట్రియాలోనున్న జర్మను సాంఘిక ప్రజాప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు సందీకముకూలముగ రష్యా సాంఘికవాదులకు సందేశము నంపిని ప్రాంక్షిస్తు జయిటుగు పత్రిక వ్రాసినది.

సింధురాష్ట్రీయకార్యకర్తలసభ పి. కార్పొరేషనున జరిగెను. సభకు డి.పి. చంద్రపాల్ గారు రాష్ట్రనింపబడిరి. సభకు మీరు రాకుండనని దొరతనమువారు నిరోధించిన 7 వ తేదీనిపాలు గారికి కార్యగర్హులైన తెలియజేసినది. అందుచే డి.పి. చంద్రపాల్ గారు సభకు వెళ్లలేక గడవలెనేక సభజరిగినది తెలియవచ్చు చున్నది.

స్థానిక వార్తలు

హైకోర్టు వకీలు:— ఎం. నారాయణమూర్తిగారు హైకోర్టు వకీలుగా చేర్చుకొనిరి.

ముత్యాలపేట హైస్కూలు వాఙ్మయసంఘము: ఈ సంఘపు సంవత్సరసభ దివాన్ బహదర్ ఎల్. ఏ. గోవిందరావువ్యవహారి అధ్యక్షతక్రింద ఈ సాయంత్రము జరుగును.

ఉద్యోగ సమాచారములు:— విశాఖ పట్టణము జిల్లా యందు తహశీలుదారుగానున్న ఎల్. గోకులదాసుగారు 5వ తరగతి సర్వే అసిస్టెంటు డైరెక్టరుగా నియమింపబడి 1వ గ్రూపులో లాండ్ రిజిస్ట్రార్ నూపరింపెం దెంటు గానున్న ఎ. జగ రాయపిల్లగారికి బదులు నియమించిరి.

కుక్కను దొంగిలించుట:— పాఠశాలమును స్వామి అనువాద విక్టోరియా క్రెస్టెంటువద్ద నివసించు మిస్ పార్సెరు అను నామె కుక్కను దొంగిలించిరను కేసు ఈ దినము పూర్తిగా విచారింపబడి ముద్రయింపబడి 6 మాసముల కఠినశిక్ష విధింపబడినది.

శాలువ దొంగతనము:— తిరుపతి కేజిలో నివసించుచున్న రాజధాని కళాశాల విద్యార్థి శాలువను దొంగిలించిన ఒక మహమ్మదీయ బాలుని గూర్చిన కేసు ఈ దినము విచారింపబడినది. ముద్రయింపబడిన కుమ్మక్కోగము గలవాడైనందుచు మేజిస్ట్రేటుగారు దయదలచి అతనిని 10 రూ॥ల జూర్యానాతో వదిలివేసిరి.

యుద్ధనిధి సహాయము:— చెంగల్పట్టణంలో సబు డివిజన్ ఆఫీసరుగానున్న కృష్ణస్వామి అయ్యగారు పిలువగా చెన్నపురి కేజి విలాససభవారు చెంగల్పట్టణ సబుకలెక్టరు బ్రాహ్మదొరగారి అధ్యక్షతక్రింద నేటిపు మూలహాలలో గతశనివారమునాడు యుద్ధనిధి సహాయార్థము వల్లిఅను నాటకమును ప్రదర్శించిరి. దీనివలన వచ్చినసొమ్మును చెన్నపురి యుద్ధనిధి కార్యదర్శికి పంపుదురు.

ఇంకొక దొంగతనము:— తిరుపతి కేజిలో ఆగ్నేయ సాహెబు వీధిలో నొక బ్రాహ్మణగృహమున రెండు ఇద్దరి లోటలను దొంగిలించెనని 22 ఏండ్లయీడుగల అల్లాబక్ష్ అను నతనిని పోలీసువారు పట్టుకొనిరి. కొంతవిచారణ జరిగినవెనుక రాజధాని ముఖ్యమేజిస్ట్రేటుగారు 25 వ తేదీకి వాయిదా వేసిరి.

పోలీసు బహుమతి:— హైదరాబాదులో పేరు పొందిన దొంగయగు దొంగదాసి కంకరకుఅను నామాంతర గుగల లక్ష్మణన్ అను నతనినిగూర్చి విచారించి తెలిపినందులకు హైదరాబాదు పోలీసు డిజిటీడెరెక్టరు జనరలుగారు సబి సైన్స్ కర్నె. వి. శ్రీనివాసమూర్తిగారికి 68 రూ॥ల బహుమతి నొసంగిరి. దీనిని చెన్నపురి పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు జనరలుగారిగీ కరించిరి.

పైనిక విచారణ:— పైన్యమున నిర్బంధముగా ఛేదనలసిన వారిలో ప్రస్తుతము చేరజాలమని తెలుపుకొనువారి విషయమును గూర్చి విచారించుటకు న్యాయవిచారక సంఘమువారు రేపటి యదయము విచారణ ప్రారంభించెదరు. రాజధాని ముఖ్యమేజిస్ట్రేటు పెల్లిగా రద్దయితే వసించెదరు. డిప్టీ అసిస్టెంటు అటార్నెంటు జనరలుగారు పైనిక కాఖోద్యోగిగో సంఘమున నుండును. విచారణ శనివారమునాడుకూడ జరుగును. ఇంతవఱకు పైనికవర్గమునకేర జారకుండుటకు 100 శూన్యాలు వచ్చినవి. వైద్యవిషయ కారణమున వచ్చిన దరఖాస్తులు విచారింపబడవు.

కోలారు మండలసభ:— ప్రథమ కోలారు మండలసభను ఈనెల 16 వ తేదీని కోలారు మిషను ఇన్స్టిట్యూటునందు పి. ఎఫ్. జూరింటు (డిప్టీ కమిషనరు) గారు ప్రారంభించిరి. గౌరవకార్యదర్శి తమ రిపోర్టును జదివిరి. 1918 వ సంవత్సరమునందు కోలారు జిల్లాలో 233 ప్రాథమిక పాఠశాలలే ఉన్నవని. కాని ఇప్పటికి వానిసంఖ్య 6 వేలవఱకు పెరిగినది. 16 పంచమపాఠశాల నెలకొల్పబడినవి. బగ్గేపల్లియందు ఆతాలూకా అమిల్దార్ గు. వి. ఎస్. వాసుదేవరావుగారి ప్రయత్నముల వలన వడ్డేర పాఠశాల యొకటి స్థాపింపబడినది.

62 బాలికా పాఠశాలలను ఏర్పఱుపబడినవి. పాఠశాలలకు రాజాలని స్త్రీలకు వారి ఇంటనే విద్య గలపు సేర్పాట్లు చేయబడుచున్నవి. మూలబాగల్ అను గ్రామమున పంచమ బాలికల పాఠశాల నెలకొల్పబడినది. చాపలట్ల వద్దంగము, కమ్మరము మొదలగు పరిశ్రమల పాఠశాలలను పనిచేయుచున్నవి. జిల్లా యందు లేగిన స్థలములందు 81 పతనము దిరములు నెలకొల్పబడినవి. ప్రజలకు జ్ఞాన దాయకములును, జాతీయావభోధకములును నుపన్యాసముల నిచ్చుటకు ఉపన్యాసకులు నియమింపబడిరి. వీరు ప్రతిగ్రామమునకును పోయి ఉపన్యాసము లిచ్చుచుందురు. 50 పాఠశాలలను భరించుటకు ప్రజలు 12500 రూ॥ ల నొసంగిరి. కాని తక్కిన పాఠశాలలను ప్రభుత్వమువారు భరించుచున్నారు. చింతామణి పురవాసులగు అప్పాజీరెడ్డిగారు ఒక వ్యవసాయ పాఠశాల సేర్పాట్లు చేయుటకొరకు 10 వేల రూ॥ ల విరాళము నొసంగిరిని సభ యందు ప్రకటింపబడెను. ఈ పాఠశాలను త్వరలో ప్రారంభించెదరు. బట్టల నేతకు మంచి ప్రోత్సాహ మొసగబడుచున్నది. పనిముట్లను మరలను సై చేయుటకును నూచింపబడినది. కంక్రాక్టరు హనుమప్పగారు మైసూరు విశ్వవిద్యాలయముకొరకు 5 వేల రూ॥ ల నొసంగిరి.

సుగుణవిలాససభ:— రావుసాహెబు కలవల రామసుబ్బము పెట్టిగారు పెరీపుగారవోద్యోగమున నియమింపబడినందులకుగాను వారినిగౌరవింపటకు వైసభవారు 20వ తేదీ సాయంత్రము 5-30 గంటలకు ఆతిథ్యము నొసంగి, 21 వ తేదీ నాటి సాయంత్రము విక్టోరియా ఘోషావళిప్రతికి సహాయార్థముగా విక్టోరియా ట్రోఫీలలో తమగున ప్రహరణాటకమును ప్రదర్శించుదురు.

ముఖ్య సమాచారములు

45 ఆర్థరలాలీగారు ఈ నెల 17 వ తేదీని కూనూరు లో పైనికవైద్య శాలలను పరీక్షించిరి.

మిత్రమండలి ద్రవాన్ని వృధాగా ప్రవాహమునలె శత్రువులను ముంచివేయుచున్నదని యొక విలేఖకుడు రణరంగమునందుండి వ్రాసెను.

బ్రిటిషువారి కిటివలకలిగిన విజయములను గూర్చి అలహాబాదు హైకోర్టు జడ్జిగారు నేడుదయమున న్యాయస్థాన మందు ప్రశంసించిరి. న్యాయవాదులు సంతసమును వెల్లడించిరి.

కురుష్క యువజనులు మహమ్మదీయ మతము నందిసుమంతయైన గౌరవములేక పుణ్యక్షేత్రములను పాడుచేయుచున్నారు. కాన పైనికులు ప్రజలను ఈ అపరాధుల నధికారమునండి తొలగింప వలెనని హైదాబాద్ రాజుగారు ప్రకటించిరి.

కూనూరులో నున్న కార్ డైటు ఫ్యాక్టరీయందు పనిచేయుచున్న పనివా దొకడు మెడ కోసుకొని ఆత్మహత్య జేసికొన భోయెను. అతనిని లాలీ ఆసుపత్రయందు చేర్చి జాగ్రత్తగా చూచుచున్నారు.

కొచ్చిన దేశమున తిరుమారున కిటివల ఇద్దలు బూటకపు బంగారు పనివారు వెల్లి అచ్చట ఒక బంగారునగలుచేయు వర్తకునికి 4000 రూ॥లకు కొంత బంగారుమును విక్రయించిరి. కొనినవాడు దానిని భాగుగ దామకొని ఆమ్మినవారు ఊటి నుండి వెడలి పోయినవెనుక దానిని కరగించగా రంగు బయలుపడెనట.

పేదరాలగు నొక క్రైస్తవ యువతి అక్రమవర్తనము వలన గలిగిన తన బిడ్డకు చంప ప్రయత్నించుచుండగా కొచ్చిన దేశములోని తిరుమారు పోలీసువా రామెను పట్టుకొని ఖైదుచేసిరి. అచ్చటనే ఒక క్రైస్తవుడు ఒక తియ్యబాలివాని నిజంపి ఇంకొక స్త్రీకి బలవంతముగ గాయములు గలిగించినందులకు పట్టువడెను.

కొల్లంగోడు రాజాగారికి సర్. సి. శంకరు వామరుని వి. ఇగారి మనుమరాలను తిరువాన్కూరు సంస్థానము ఫిర్రుజ్జీ బారీష్టరు కరింపలు రామను మోసగుగారి కుమార్తెయు నగు శ్రీమతికళ్యాణమ్మ నిచ్చి కొల్లంగోడులో ఈనెల 16 వ తేదీరాత్రి వివాహము చేసిరి.

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయమున సంస్కృతభాషాభివృద్ధికి కృష్ణమూర్తి సలిగారు 25000 ల నొసంగిరి. ఈవిరాళమును దొరతనము వారంగీకరించిరి. 100కి సాలుకు ధరల వంతున వడ్డీ యిచ్చుటకును ఆసామ్యము సంస్కృతభాషాభివృద్ధికి వినియోగించుటకును ఆజ్ఞాపించిరి.

ఆస్త్రియావారు రష్యాతో సంధిజేసికొనెదమని ప్రయత్నించినచో మనము ఆశ్చర్యపడ నవసరములేదు. జర్మనీ ఆస్త్రియా చక్రవర్తులు ఇటీవల సమాజేశమైనపుడు జర్మనీవారు సంధి కొడంబడకుంటే ఇంతవరకు సంధి కుదరలేదు. నేడు వచ్చిన వార్తలను బట్టిచూడ ఆస్త్రియావారు! ప్రత్యేకముగ సంధిపై ప్రయత్నించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

జర్మను సేనలో జనవరి నెలలో 18811 గురు మాతులైరి. 41924 గురికి గాయములు తగిలినవి. 12162 మంది కనబడుటలేదు. మొత్తము 72,987 గురు. యుద్ధారంభమునండియు జర్మను సేనలో 1021472 మంది మాతులైరి. 2,603,020 మందికి గాయములు తగిలినవి. 572789 మంది కనబడలేదు. మొత్తము 4,197,281 మంది అని జర్మనులు ప్రకటించిరి.

నెకంద్రాబాదులో క్రొత్త పాశ్చాత్యపైనికుల కవాతు ఈ నెల 17వ తేదీని జరిగినది 500 మంది వచ్చిరి. వీరిలో పెద్దపెద్ద అధికారులును చిన్న ఉద్యోగులునుగూడ కలిసియుండిరి. మత గురువులుగూడ గలరు. ప్రతిదినమును ఉదయము 7 గంటలు మొదల లొకగంట కవాతు జరుగునని ఆజ్ఞాపెంటు తెలిపిరి.

మొదటి బెంగాలు మండలసభ చికోడీలో కరండికారుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినది. సభకు మా॥ బెన్. లొకమాన్య తిలకు- కెల్కూరు డాక్టరు దేవాగారు ఆహ్వానింపబడి వెల్లి. దీనితోపాటు విద్యాసభగూడ శివమూర్తి స్వామిగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినది. తిలకుగారు పాల్గొనిరి.

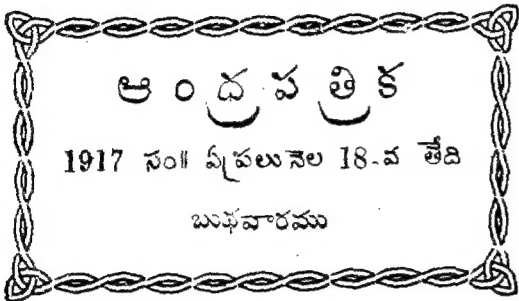
మిత్రమండలి వారుచేసిన వరకు లన్నిటిని తాత్కాలికపు రష్యా దొరతనమువారి రాష్ట్రమొనరి. ప్రత్యేకముగ సంధి జేసుకొనగూడదను వరకునుగూడ వారంగీకరించి రను విషయములు మరువరాదు. ఇటీవల శరీరాశోగ్యమును సరిలేనందున ఆస్త్రియా ప్రధానమంత్రి మార్టినిక్కు ప్రభువుగారు రాజీనామా నిచ్చిరిని నేడు తెలుపబడినది. దీనికి ముఖ్యకారణము ఈ సంధి ప్రయత్నములే యొందుండవచ్చును.

శ్రీశంకర జయంతి:— బెంగుళూరునందుండు శ్రీశంకర జయంతి సభవారు యీనెల 22 వ తేదీ లగాయరు 28 వ తేదీవరకు స్వాములవారి వర్గంతుర్వసమును శంకరపురములో నుండు నూతన శృంగేరి మఠాలయమున జరుప నిశ్చయించిరి. పూజలు, అభిషేకములు, దీపారాధనలు, వేద పఠనము మున్నగునవి జరుగ గలవు. అనేకకారణములనుండి హైందవమతో ద్వేషధనము నపాయమందుండెడి యీకాలమున వివిధరాష్ట్రములనుండు హైందవులు విచ్చేసి యుత్సవములను జయప్రద మొనరించి మతమునకు నూతనజీవన మొసగుదురు గాక యని కగ్గాటక ప్రతిక వ్రాయుచున్నది.

హిందూ దేశమునకు దిగుమతి యగు నూలుబట్టలపైని సుంకమును ఇండియా దొరతనమువారు హెచ్చించి యుండిరి. తత్సంబంధమున న్యూస్పేష్యునుపత్రిక యిట్లు మార్చి 10వ తేదీని వ్రాయుచున్నది. ఈగట్టణసుంకమును సుపధింప నవకాళి మున్నట్లు తోచుచున్నది. భారతీయ నూలు యంత్రకలా పరిశ్రమలను సుంకములచే సంరక్షింపవలసిన యగత్యములేదు. హిందూ దేశమందలి యంత్రకలాలు సమర్థతతో నడుపబడి, లాంకు పైరువారి ధాటి కోర్చి, తమ యజమానులకు విశేషముగు లాభము నిచ్చుచున్నవి. ఈ దిగుమతిపన్నువలన బట్టలధర మరింత అధికమగుటయు అందువలన భారతీయు లిబ్బందిపడుటయు, అనవసరముగ స్వల్ప సంఖ్యాకులగు హిందూ పార్సీ యంత్రకలాధికారులకు మరింత లాభము కలుగుటయు సంభవించును. దీనివలన లాంకాపైరునుండి ఇండియాకు ఎగుమతి చేయబడుచున్న నూలుబట్టలవ్యాపారము విశేషముగ ఊజించుట యనుమానాస్పదము. ఇక భారతీయులయందన్న నో, రక్షణసుంకముల దిగించి మాపరిశ్రమల రక్షింపవలసినదని కోరనివారు లేరు. బొంబాయిలో యంత్రకాలలసంఖ్య చాల హెచ్చుటవలన చేతిమర్మముల వ్యాపార మడుగంటుచుండుట నిశ్చయమైనను ఇట్టికోరిక దూరదృష్టి గలవారి కుచితమా అనుచితమా యను విషయముకంటె భారతీయులను వారి యభిప్రాయానుసారముగ నెట్లుయో మానుటయో యను విషయము ముఖ్యమై యున్నది.

విషయానుక్రమణిక.

ఆంధ్రసాహిత్య పరివర్తన	2
భాషావినియోగ మార్పులు	3
ఇతరవిషయములు	4
స్థానిక వార్తలు	5
ప్రధానవ్యాసము	
యొద్దస్థితి	6
ముఖ్యసమాచారములు	7
బరోపామహాసంగ్రామము	
విశేషతంత్రవాదము	8-9
కృష్ణానదీపర్యటన	10
ఇంగ్లీషుతంత్రవాదము	11-12

యొద్దస్థితి.

యొద్దస్థితిని విమర్శకులు సేవాధ్యక్షులు వారి యూహాపోహలకు దగినంత నిర్ణయించుచున్నారు. జర్మనుల తిరోగమనము స్వయంకృత తంత్రమని కొందరు మిత్రమండలిబలఫలమని కొందరు తలచుచున్నారు. ఈ యుద్ధయుద్ధావముల సారమును గ్రహించుటకు జర్మనుల విజయభావగ్రహణము దోడ్పడగలదు. జర్మనుల యొద్దతంత్రమునందు మొదటి భావము యుద్ధోపద్రవమంతయును శత్రువుల పాలుచేయుట స్వదేశమును యుద్ధోపద్రవము నుండి గాపాడుట యని యూహింపబడుచున్నది. జర్మను లొకసారి శత్రువులదేశము నాక్రమణము చేసినపు డా దేశమును జలగలవలె పట్టి పీడించుట యాచారమైనది. ముప్పదిరెండు మాసములనుండి యును జర్మనులు ప్రాన్సుదేశమును బట్టి పీడించుచున్నారు. ఇపు డా దేశమును జర్మనులు ప్రబల కారణ ముండినగాని విడిచి వెనుకకు బోవుదురని విశ్వసించుటకు ఏలులేదు. ఆంకరు ముఖమునందు జర్మను లేల వెనుకకు బోయిరో నిర్ణయించుట సులభముగాదు. జర్మనులు వారి సైన్యముఖపరిమితిని తగ్గించుట కీముక్తినికన్న నా రనియును హిందెన్బర్గ్ దుర్భేద్యమైన పోరా రక్షాకావళిని నిర్మించెననియును జర్మనుపత్రికలు వ్రాయుచున్నవి. ఆంకరు ముఖమునందు జర్మనులను పరాభవించుటకు ఆంగ్లేయు లపారమైన ప్రయత్నములను జేసిరి. ఈ విషయము జర్మనులకు తెలిసినది. బాపూము పెరోని ముఖమునందు జర్మనులు బ్రిటీషు సైన్యములకు ప్రతిఘటించుటకు నిలువబడిన జర్మను లపారమైన నష్టము ననుభవించియుందురు. ఆ నష్టమునుండి రక్షించుకొనుటకై జర్మనులు వారి ముఖమును వెనుకకు మార్చిరి. వెనుకకు పోవునపుడు బ్రిటీషు సైన్యముల పురోగమనము కష్టసాధ్యముగ నుండుటకై గమనాగమన సాధనములను నాశనము చేసిరి. ఈ తంత్ర మవలంబించుట వలనను బ్రిటీషు సైన్యముల ప్రయత్నములు నిరుపయోగము లైనవి. జర్మనుల కొక మాసము కంటే వచ్చినది. జర్మనుల తంత్రము యుక్తముగ నున్నను తిరోగమనమునకు గారణము అశక్తత యని యంగీకరింపవలసి యున్నది. శత్రు యున్న జర్మనులు తిరోగమన తంత్రము నెప్పుడును నవలంబించి యుండురు.

బ్రిటీషు ముఖము. ఆంకరు ముఖమునందు పురోగమనము దుస్తరమై కాల విలంబన మేర్పడినపుడు సర్ జాగ్లను హే గులెన్సు అగ్రా సుముఖమునందు తాడనమున కుపక్రమించెను. కనడియను లక్షతహతపరాక్రమముతో విమోగుట్ట నాక్రమించుకొనిరి. క్రమక్రమముగ జర్మనులను ముందునకు నెట్టిరి. వారముదినములలో 15000 ఖయిదీలను బట్టుకొనిరి. కొన్నివందల ఫిరంగులను మర ఫిరంగులను వశపరచుకొనిరి. బ్రిటీషు సైన్యములకు జర్మనులను తలచిన ముఖమున భేదించుటకు శక్తి సామర్థ్యములు గలవని గతవారపు యుద్ధప్రసానము స్థిరపరచుచున్నది. బ్రిటీషు సైన్యములు స్వాధీనము చేసికొనిన ముఖమునందు హర్మిసురుండి నోర్వీలువరకును తిరిగి స్వాధీనము చేసికొనుటకై జర్మనులు తలపడిరి. దుర్భేద్యమైన పిక్విడ్లి ప్రాంతము సుభేద్యమైనది. కాని జర్మనుల ప్రయత్నములు సఫలము గాలేదు. జర్మనులు 8000 సైనికులను నష్టపడి రని తెలియుచున్నది. పరాసు ముఖము. బ్రిటీషు ముఖమునందు దిటులుండగ సెయింటు క్వింటునుకు దక్షిణమునందు పరాసుల ముఖమునందును జర్మను ముఖమును భేదించుటకు పరాసులు ప్రయత్నమును జేయుచున్నారు. ఈ ప్రయత్నము సెయింటు క్వింటునునుండి ఆల్సేసు వరకును జరుగుచున్నది. అందు ముఖ్యమైన పాపెను ఉపరంగమునందు గల సిస్సెన్సు రీముముఖమునందు సుకుల సంగ్రామము జరుగుచున్నది. పరాసు సైన్యములు కొన్ని ప్రదేశములందు మూడు నాలుగు మైళ్లు ముందునకు బోగలిగినవి. అన్ని ప్రదేశములందును జర్మనులకు పరాజయము గలుగుచున్నటులు వార్తలు తెలుపుచున్నవి. ఈ రంగమునందు పరాసులు 10,000 జర్మను ఖయిదీలను విశేషమైన యుద్ధసామగ్రిని వశముచేసికొని నటులు యుద్ధవార్తలు తెలుపుచున్నవి. గతవారమునందు జర్మనులకు 1,80,000 సైన్యనష్టము గలిగినటులు యుద్ధవార్తలు తెలుపుచున్నవి. లెన్సు - అగ్రాసు - కాంబ్రయ - సెయింటు క్వింటెను - లాయోను - సిస్సెన్సు - రీము ముఖమునందు జర్మనులకు నిలువ నీడ లేకున్నది. నూరు మైళ్ల ముఖమునందు మిత్రమండలి సైన్యములు జర్మనులు గుక్కతిప్పకొనుటకు ఏలులేనటులు వెంటనంటినవి. ఏ ప్రాంతమునందును జర్మనులకు విజయముగలిగినటులు గోచరమగుటలేదు. ఈ యుద్ధతము జర్మనులకు మొదటను గలశక్తి సామర్థ్యములు గాని సదుపాయములు గాని లేవని రుజువు చేయుచున్నది. పడమటి రంగమునందు జర్మనులకు రక్షణతంత్రము దుర్లభమైనది. తిరోగమనము గాకను సాధనాంతరము లేదు. ఈ తిరోగమనతంత్రమును జర్మను సైన్యములు స్వేచ్ఛానుసారముగ జేయునదియును మిత్రమండలి బలవంతమున జేయనదియును నిర్ణయింపవలసియున్నది. పెరోని బాపూము ముఖమునందు జర్మనులు స్వేచ్ఛానుసారముగ వెనుకకు బోయినను లెన్సు అగ్రాసు కాంబ్రయ ముఖమునను సిస్సెన్సు రీము ముఖమునను నిర్బంధముగ వెనుకకు నెట్టబడి రని విదితమగుచున్నది. మిత్రమండలికి 25,000 ఖయిదీలు ఫిరంగులు స్వాధీనమగుటయే దీనికి నిదర్శనము. పడమటి రంగమునందలి మిత్రమండలి విజయప్రసానమువలనను జర్మనులు సర్వము నాశనము చేసి స్వదేశమును జేరవలయును లేకను తూర్పురంగమునందలి ప్రయత్నములను చాలించి జర్మనుల ప్రయత్నము నంతయును పడమటి రంగమునందు కేంద్రీకృతము చేయవలయును. ఏమి జరుగనున్నది. కాలము నిర్ణయింప నోవును. తూర్పురంగము. రుష్యాపరివర్తనమువలన తూర్పురంగమునందు మిత్రమండలికి కొంతబలము కొంత దుర్బలము గలిగినది. జర్మను పక్షం వలంబనుల కుట్రలు సాగుటకు ఏలులేదు. శాంతికాములైన సాంఘికవాదుల శుష్కభావములు దుర్బలమును గలిగింపవచ్చును. ఈ రంగమునందు పద్రవమున కవకాశముగలదని రాజ్యతంత్రజ్ఞులు తలచుచున్నారు. జర్మను సాంఘికవాదులు రుష్యాసాంఘికవాదులు ప్రత్యేకము సంధిని జేసికొనుటకై యత్నించుచున్నారు. ఆఫ్రికా రుష్యాతో సంధిని జేసికొనుటకై ప్రయత్నములను జేయుచున్నది. ఆఫ్రికాచక్రవర్తి గౌరవయుక్తమైన సంధిని రుష్యాదేశముతో జేసికొనుటకు సిద్ధముగ నున్నటులు ప్రకటించెను. రుష్యా రాజ్యాధికారులు చాతయొడంబడికలకు లోబడి యుండుటకై కృతనిశ్చయమై యున్నారు. కాని జర్మనుల మాయోపాయములు రుష్యనులను తిరుగదీయవచ్చు ననుభయము గలుగుచున్నది. జర్మనుల మాయోపాయముల కాటంకమును గల్పించుటకై ఇటలీ ఇంగ్లాండులనుండి సాంఘికవాదులు రుష్యాకు పోయి యున్నారు. రుష్యా స్థిరముగ నిలువబడిన మిత్రమండలికి విజయము ధ్రువముగ గలుగునని నిర్ణయింపవచ్చును. లోకశాంతికి రుష్యనుల స్వతంత్రస్థితి యవసరము. రుష్యనులు ఆఫ్రికానులవలె జర్మనుల మాయలకు లోబడిన స్థిర శాంతిస్థాపనము ప్రజాతంత్రవాదము దుర్లభములు జర్మనుల. సైన్య బలాభిమానము నిర్మూలమైన గాని శాంతిస్థాపనము సాధ్యముగాదు. నౌకాసంహారతంత్రము. జర్మను లారంభదశయందు ప్యాసిస్ స్వాధీనమయిన విజయము గలుగునని నమ్మియుండిరి. రెండవ సంవత్సరమునందు పెట్రోగ్రాదును వశము చేసికొని విజయమును బొందవలయు నని యత్నించిరి. ఇప్పుడు నౌకాసంహారమును జేసి బ్రిటీషు ప్రజల కన్నము లేకుండజేసి భీతావహాచిత్తులను జేసి విజయమును సాధింపసమకట్టిరి. కాని నౌకాసంహారతంత్రము బ్రిటీషు ప్రజల కష్టములకు గారణమైనను జర్మనుల విజయమునకు గారణంబు గాజాలదని గతించిన రెండుమాసముల వృత్తాంతము విశదము చేయుచున్నది. హిందెన్బర్గ్ ఈ తంత్రమువలన విజయము గలుగునని నమ్మనంతటి బాలిశుడు గాడని తోచుచున్నది. జర్మనులు సర్వ నౌకాసంహారతంత్రమునకు బూనుకొని రెండు మాసములు గతించినవి. కాని ఇప్పటికిని వారవారము మిత్రమండలి రాజ్యములకు 3600 యొడల రాకపోకలు జరుగుచున్నది. మిత్రమండలి ముఖ్యముగ బ్రిటీషుదీప్తములు నౌకాసంహారతంత్రమునకు భయపడవు. జర్మనుల నౌకాసంహారతంత్రమును నిందించుచు అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములు మిత్రమండలి పక్షమునందు జేరుటవలనను జర్మనుల నౌకాసంహారతంత్రమునందలి టటుత్వము తగ్గునని విదితమగుచున్నది. జలాంతర్గాముల సహారమును జేయుటయును క్రొత్తయొడలను నిర్మించుటయును ఆహారపదార్థములను యుద్ధద్రవ్యములను సమకూర్చుటయును మిత్రమండలికి సహాయము జేయుటకు సాధన మని అమెరికా ప్రజలకు విల్లునుగారు తెలిపియుండిరి. అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రముల సహాయము సయితము మిత్రమండలి విజయమునకు గారణంబు కాగలదు. మెసెడోలేమియా ప్రస్థానము మిత్రమండలి సంపూర్ణముగ ననుకూలముగ సాగుచున్నది.

చేయవలయును. ఏమి జరుగనున్నది. కాలము నిర్ణయింప నోవును. తూర్పురంగము. రుష్యాపరివర్తనమువలన తూర్పురంగమునందు మిత్రమండలికి కొంతబలము కొంత దుర్బలము గలిగినది. జర్మను పక్షం వలంబనుల కుట్రలు సాగుటకు ఏలులేదు. శాంతికాములైన సాంఘికవాదుల శుష్కభావములు దుర్బలమును గలిగింపవచ్చును. ఈ రంగమునందు పద్రవమున కవకాశముగలదని రాజ్యతంత్రజ్ఞులు తలచుచున్నారు. జర్మను సాంఘికవాదులు రుష్యాసాంఘికవాదులు ప్రత్యేకము సంధిని జేసికొనుటకై యత్నించుచున్నారు. ఆఫ్రికా రుష్యాతో సంధిని జేసికొనుటకై ప్రయత్నములను జేయుచున్నది. ఆఫ్రికాచక్రవర్తి గౌరవయుక్తమైన సంధిని రుష్యాదేశముతో జేసికొనుటకు సిద్ధముగ నున్నటులు ప్రకటించెను. రుష్యా రాజ్యాధికారులు చాతయొడంబడికలకు లోబడి యుండుటకై కృతనిశ్చయమై యున్నారు. కాని జర్మనుల మాయోపాయములు రుష్యనులను తిరుగదీయవచ్చు ననుభయము గలుగుచున్నది. జర్మనుల మాయోపాయముల కాటంకమును గల్పించుటకై ఇటలీ ఇంగ్లాండులనుండి సాంఘికవాదులు రుష్యాకు పోయి యున్నారు. రుష్యా స్థిరముగ నిలువబడిన మిత్రమండలికి విజయము ధ్రువముగ గలుగునని నిర్ణయింపవచ్చును. లోకశాంతికి రుష్యనుల స్వతంత్రస్థితి యవసరము. రుష్యనులు ఆఫ్రికానులవలె జర్మనుల మాయలకు లోబడిన స్థిర శాంతిస్థాపనము ప్రజాతంత్రవాదము దుర్లభములు జర్మనుల. సైన్య బలాభిమానము నిర్మూలమైన గాని శాంతిస్థాపనము సాధ్యముగాదు. నౌకాసంహారతంత్రము. జర్మను లారంభదశయందు ప్యాసిస్ స్వాధీనమయిన విజయము గలుగునని నమ్మియుండిరి. రెండవ సంవత్సరమునందు పెట్రోగ్రాదును వశము చేసికొని విజయమును బొందవలయు నని యత్నించిరి. ఇప్పుడు నౌకాసంహారమును జేసి బ్రిటీషు ప్రజల కన్నము లేకుండజేసి భీతావహాచిత్తులను జేసి విజయమును సాధింపసమకట్టిరి. కాని నౌకాసంహారతంత్రము బ్రిటీషు ప్రజల కష్టములకు గారణమైనను జర్మనుల విజయమునకు గారణంబు గాజాలదని గతించిన రెండుమాసముల వృత్తాంతము విశదము చేయుచున్నది. హిందెన్బర్గ్ ఈ తంత్రమువలన విజయము గలుగునని నమ్మనంతటి బాలిశుడు గాడని తోచుచున్నది. జర్మనులు సర్వ నౌకాసంహారతంత్రమునకు బూనుకొని రెండు మాసములు గతించినవి. కాని ఇప్పటికిని వారవారము మిత్రమండలి రాజ్యములకు 3600 యొడల రాకపోకలు జరుగుచున్నది. మిత్రమండలి ముఖ్యముగ బ్రిటీషుదీప్తములు నౌకాసంహారతంత్రమునకు భయపడవు. జర్మనుల నౌకాసంహారతంత్రమును నిందించుచు అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములు మిత్రమండలి పక్షమునందు జేరుటవలనను జర్మనుల నౌకాసంహారతంత్రమునందలి టటుత్వము తగ్గునని విదితమగుచున్నది. జలాంతర్గాముల సహారమును జేయుటయును క్రొత్తయొడలను నిర్మించుటయును ఆహారపదార్థములను యుద్ధద్రవ్యములను సమకూర్చుటయును మిత్రమండలికి సహాయము జేయుటకు సాధన మని అమెరికా ప్రజలకు విల్లునుగారు తెలిపియుండిరి. అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రముల సహాయము సయితము మిత్రమండలి విజయమునకు గారణంబు కాగలదు. మెసెడోలేమియా ప్రస్థానము మిత్రమండలి సంపూర్ణముగ ననుకూలముగ సాగుచున్నది.

మైసూరు పోలీసు శాఖ వ్యవహారములు.

మైసూరు రాజ్యమునందలి పోలీసు శాఖ వ్యవహారములు గత సంవత్సరమునందు సంత్రిప్తి కరముగ నుండలేదు. ఆస్తికి సంబంధించిన పెద్ద దొంగతనముల సంఖ్య 1642 నుండి 1477 నకు తగ్గినది. ఇతర తరగతుల నేరముల సంఖ్య హెచ్చినది. ఒక సంవత్సరమునందు నేరముల సంఖ్య 6730 నుండి 7921 నకు హెచ్చినది. సంవత్సరము నందు 100-కి 20 వంతున నేరముల సంఖ్య హెచ్చినది. నేరముల సంఖ్య ముఖ్యముగ తెంగు భూరు కొలారుగనులు టుంగూరు మండలములందు హెచ్చినది. నేరారోపణము చేసిన 12,309 నుండి యును 1237 కేసులు అన్వేషణము లని కొట్టివేయ బడినవి. 100-కి 10 వంతున అన్వేషణచర్యలను జరుపుట శుభకర మని తలచుటకు వీలులేదు. 1800 కేసులు బి తరగతియందు చేర్చబడినవి. ఇది యును పోలీసు శాఖయొక్క శుభస్థితికి ప్రతికూల ముగ నున్నది. కేసులను దాఖలు చేసికొనునపుడు దండనాధికారులు వివక్షతను జూపుట యవసర మని పాలకులు హెచ్చరికను జేయుచున్నారు. కేసులను కనుగొనుటకు రెండేండ్లు వాయిదాను పోలీసు శాఖ కిచ్చుట యసంగతము. కాలపరిమితిని నొక యేటికి తగ్గించుట యుక్తముగ నున్నది. ఈ పరిమితిని నింకను తగ్గించుట యుక్తమని తోచు చున్నది. శాఖోద్యోగియుల నేరములు 1598 నుండి 2341 నకు వృద్ధియగుటయును సంత్రిప్తికరము గాదు. ఈ యభివృద్ధికి పోలీసు శాఖయందు దధికవివక్షత గారణం బైనను శాఖయందు 743 నేరములు జరుగుటవలనను శాఖావ్యవహారముల సంస్కరణ మవసరమని విదిత మగుచున్నది.

పోలీసు శాఖ ముఖ్యాధికారి దండనాధికారుల లోపములవలనను వ్యవహారక్రమము సరిగ నుండలేదని నిర్ణయించెను. కాని 100-కి 30 కేసులను పోలీసువారు రుజువు చేయలేనపుడు దండనాధికారులను నిందించుటవలనను ప్రయోజనము గలుగదు. ముఖ్యకారణము పోలీసు శాఖ బ్రిటిషు రాజ్యమునందువలె మైసూరు రాజ్యమునందును బాల్యదశయందున్నది. ప్రజలకును పోలీసుభటులకును సంయోగము కుదురుటలేదు. పోలీసు పేరును చెప్పిన తోడనే ప్రజలు వ్యాకుల చిత్తులగుదురు. ఈ విపరీతస్థితి మారుటకు గ్రామములందు గల ప్రజల సాహాయ్యము పాలకుల కవసరము. గ్రామమునందు గల నాయకుడు గ్రామమునను పోలీసువారికి తోడ్పడునటులు చేసిన నేరాన్వేషణమును జేయుట కధికమైన యవకాశములు గలుగగలవు. ఇతర పరిపాలనాసమస్యలవలె నీ సమస్యయును గ్రామముల స్వపరిపాలనపై నాధారపడియున్నది. గ్రామమునందు జరిగెడి నేరములకు గ్రామస్థులు బాధ్యులైనపుడు నేరాన్వేషణము సులభసాధ్యమగును. మైసూరు రాజ్యాధికారులు గ్రామములందు రక్షకభటుల నేర్పాటు చేయుటను గురించి పోలీసు శాఖయొక్క ముఖ్యాధికారి యభిప్రాయమును గోరిరి. ఆశాఖాధికారి బాగుగ విమర్శించి నూతన వ్యవస్థలను నిర్మించుట కేర్పాటును జేయుటవలన మైసూరు రాజ్యమునకును బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకును నుపకృతి గలుగగలదు.

సామ్రాజ్యసంఘము వికాసము

సామ్రాజ్యసంఘము వికాసపతే నది సాధనముల సన్నేహించుటయొక్క యు ప సంఘ మింగ్గాడునందు స్థాపించబడినది. సంపదలను వికాసం ప జేయుట వలన గలిగిన లాభముల దొక భాగము యుద్ధపుటప్పను దీర్చుటకై వినియోగింపబడును. ఈ విషయమై

స్థిరసంఘము స్థాపించబడినపుడు హిందూదేశమునందు పరిశ్రమలను వృద్ధిచేయు సాధనములు నిర్ణయించబడునని ఇస్టింగ్వున్ ప్రభువుగారు తెలిపియుండిరి. కర్మాలములు యాధిపత్యము విషయమై హిందూదేశమునందు సేర్వకొదగిన విషయముల సేకములు గలవని ఇస్టింగ్వున్ ప్రభువుగారు చెప్పియుండిరి. ముఖ్యపరిశ్రమలు రాజ్యాధీనమునందు దుండుటయును ఆదాయము రాజ్యమున కుపయోగించుటయును సర్వజనసమృద్ధిమైయుండును. కాని పాశ్చాత్యవ్యాపారసంఘములకును పాశ్చాత్యవ్యాపారస్థులకును నీవిర్మాణములుపయోగపడకుండుటలు హిందూదేశాధికారులు శ్రద్ధనుపహింపవలసియుండును. హిందూదేశమునందు గలసహజసంపదలన్నిటిని నిర్ణయించి ఆసంపదలను బ్రిటిషు పరిశ్రమలవృద్ధికై వినియోగించుట మాత్రము ప్రయోజనకరము గాదు. సర్ థామసు హేలెండుగారి యాధిపత్యముక్రిందను స్థాపితమైన పరిశ్రమపంచాయతీ సభవలన నీయన్యము మాత్రముగలుగదని నమ్ముచున్నాము. స్వదేశసంపదలు స్వదేశపరిశ్రమవ్యాప్తికై వినియోగపడునటులు పాటుపడుట శ్రేయస్కరము.

యూరపియను దేశరక్షక బలము

హిందూదేశమునందు గల యూరపియనులు నిర్బంధముగ దేశసంరక్షక బలమునందు జేరవలసియున్నను కారణములున్నపుడు కొందరు విమవబడుదురు. ప్లేట్సును పత్రికా సంపాదకుడు కాపిటులు పత్రికా నిర్వాహకుడు విమవబడిరి. బరను కంపెనీయందు ఎంజినీరుగనున్న లెమ్మగుగారు “జనులనుచంపుట కేర్పడిన ప్రైవేటునుందు చేరజాలను” అని తెలిపెను. దండనాధికారి ప్రస్తుతము నీ వెవరిని చంపవలసినయవసరము లేదనియును వైస్రొక్షణము చక్కటిదేహపరిశ్రమ యనియును తెలుపుచు లెమ్మగుగారి విన్నపమును నిరాకరించెను. పరిపాలనాధ్యక్షుల ననుభవించుచు పరిపాలనభారమును నిర్వహించుట కంగీకరింపకుండుట ధర్మవిరుద్ధము. యుద్ధము సంపూర్ణముగ ధర్మరక్షణమునకు వ్యతిరేకమని నిర్ణయించుట వర్తమాన యుగమునందు దసాధ్యము.

వ్యాపారాయుధము - ఆంగ్లవిద్యార్థి తేజసములు

మైసూరునందు గల శ్రీ వ్యాపారాయ మతస్వాముల వారు మరాఠావారు నుండి సంవత్సరమునకు రూ 1000 విద్యార్థి జేతనముల నిచ్చుటకై ఏర్పాటు చేయుట తృప్తికరముగ నున్నది. అందు రూ 860 సంస్కృతవిద్యార్థులకును జేయు వారి కిచ్చుటకై ముద్రాయి బిళ్ల స్వాధీనము చేయబడును. కేషించిన 640 రూప్యములు బ్రాహ్మణ విద్యార్థులకును సహాయసంఘము వేయుచుండును. ఈద్రవ్య మాంగ్ల విద్యార్థులకును చేసెడిబ్రాహ్మణులకై వినియోగింపబడును. మన స్వాముల వారి కీభావ పరివర్తనము గలుగుటయును దేశభక్తి దయమునకు భుజనాచకము. ఇతరస్వాములు ధర్మకర్తలు వ్యాపారాయ మతస్వామివారి మార్గము ననుసరించి మరాఠాయమును సద్వినియోగము చేయుదురని నమ్ముచున్నాము.

వికనీరు మహారాజు ఎడింబరో ప్రసంగము.

వికనీరు మహారాజుగారికి ఎడింబరో ప్రజలు పౌరత్వసత్వము నొసంగినపుడు చేసిన ప్రసంగమునందలి భావములు గమనార్హములు. “సామ్రాజ్యసభా సమావేశమువలనను సామ్రాజ్య పాశేబంధముల స్థిరపడగలవు. మహాసంగ్రామము సామ్రాజ్యాంతర్యాగములకు సంయోగమును గలుగజేసినది. ఇంగ్లాండు భారతీయుల యుచితోత్యయులు నిపుడు బాగుగ గ్రహించినది గాన మాతృదేశముయొక్క భావిస్థితి శుభకరముగనున్నది.” మహారాజుగారి ప్రసంగమునందుగల భావములను విధికారవర్గాభిమాను లెంతవర కామోదించెదరో కాలము నిర్ణయింపగలదు. కాని అధికారుల ప్రసంగములను జదువునపుడు వికనీరు మహారాజుగారికైనను నిస్పృహ గలుగుట సహజము.

శ్రీమతి కావేరిబాయిగారిధర్మము

సర్ పి. ఎక్. కృష్ణమూర్తిగారి ధర్మపత్ని శ్రీమతి కావేరి బాయిగారు రూ 20,000 లును మైసూరు విశ్వవిద్యాలయమునందు సంస్కృత విద్యార్థులకును, 5000 రూప్యముల పై రాగల వడ్డీని మంత్రాలయమునందలి మతమునకును తిరుపతియందలి స్వామికిని పెనిమిటి చేయన సంవత్సరారాధనజేయునటులును దానముచేసినది. శ్రీమతులైన యాంధ్ర యువతులు కావేరిబాయిగారి మార్గము నవలంబించి దేశసేవను జేయుదురగాక!

తెంగుభూరునందు గల శ్రీరామకృష్ణ మందిరమునందలి స్వాముల పోషణకృతై జి. వేంకటరమణయ్య గారు 1000 మైసూరు ధర్మాదాయాధికారుల వశముచేసెరి.

తెంగుభూరునందలి చెన్న కేశవస్వామి వారి పూజాదులకై వేంకటవరదయ్యగారు 1500 రూప్యములను మైసూరు ధర్మాదాయాధికారుల వశముచేసినారు.

బొంబాయినగరమున ఈనెల 17 వ తేదీన కొలాబాలో ఒక గొదాముఅంటుకొని అందులోనున్న గంభీరచందు కేదార నాథుగారి 4012 దూదిజేర్పు తగులబడినవి. 4-5 లక్షలు నష్టముచచ్చినది. భీమా చేయించియున్నారు.

యన్ద్రబుణ గంబంధమున విజయనగర పురజనులందరును విక్టోరియ మిమెరియులు హాలునందు 13 వ తేదీన సమావేశమైరి. సభాధ్యక్షు లగు సము కలక్టరువారు సభాదేశమును ఉపవ్యసించిరి. యన్ద్రబుణపు పనతులను బ్యాంకు ఏజెంటు సభకు వ్యక్తికరింప మూర్ఖునిసియు చెయ్యకము ప్రధాన శ్రీరామము నుపపాదించెను. శ్రీరామము నములులోనికి గొనివచ్చుట కొక సభ యేర్పరుపవలెను. సభ ముగియకుండగ నె యేబది రెండువేల రూపాయలు యన్ద్రబుణము నిమిత్తము చందా చేయబడెను.

ఏవవతేదీన కొట్టయము విలేఖకుడు వెస్టరుస్టారు పత్రిక కిట్లు వాయుచున్నాడు- ఎలప్పికొట్టయములకు నడుమను తిరగుబోటు మొన్న బుధవారమునాడు మామూలువేళ కిటుకు రాలేదు. ఈ బోటులో అసిస్టెంటు రెసిడెండు మున్నగు ప్రయాణికులు చాలమంది యుండిరి. ఉప్పటేరులో నొక స్తంభమున కీబోటు తగులుకొనుట వలన బల్ల ఒకటి ఊడిపోయెను. అందువలనబోటులోనికి నీవు రాజొచ్చి బోటులోని వాణికలవరపరచెను; గాని అచిరకాలముననే ఆస్థలమున మరియొక బల్ల అచుర్బబడి ప్రాణనష్టము లేక బోటు ఇచ్చటకు చేరినది.

13-4-1917 వ తేదీనుండి మిత్రమండలివారికి గ్రహసంపద అనుకూల మనియు 29-5-1917 వ బౌద్ధి చక్రవర్తిగారికి గురుకు తొమ్మిదవ గృహమునకు వచ్చుచనియు అప్పుడు దిన దినమును మిత్రమండలికి విజయములు కలుగుటయు యుద్ధము ముగియుటయు చేకూరువననియు చెన్న పురి తిరువచేశముపేట చిన్నతంబి మొదటిపేర్ది నెం 10 రు గృహమునందున్నది. చిన్న స్వామి నాయకుగారు అను జ్యోతిష్కులు వ్రాసినలేఖను ఈ నెల 16వ తేదీ ఇండియను ప్రేక్షితులుపత్రికయందు ప్రకటించిరి

సుప్రసిద్ధమైనట్టియు పుణ్యక్షేత్రములలో నగగణ్య. మైనట్టియు కాశీపురమునకు చెన్న పురి హారులు వృద్ధాప్యము నందుగాని తీర్థయాత్రలకొరకుగాని వెడలునపుడు వారి కివట తగు సదుపాయములు కలుగజేసి చూడవలసిన పుణ్యక్షేత్రమును జూపుటకును, అచట ప్రజలు వీరిని మోసపుచ్చకుండ చూచుటకును తగినయేర్పాటులుజేసి ఒక చెన్న పురి సంఘమును కాశీపురమందు ఏర్పరుచుట కర్తవ్య మనియు ప్రజలు దీనికి తోడ్పడి సహాయము చేయవలయుననియు కాశీనగరమందున్న కశాశాలాపాఠశాలముడు శివరాంపట్టాభిరాము గారు వ్రాయుచున్నారు. దీనికితోడు ధర్మరక్షక సభనుగూడ నేర్పచెదరు.

మెయిలు పత్రిక కొక విలేఖరు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు :—విశాఖపట్టణము వైద్యపాఠశాలయందు దీనసత్కరము చాల మంది విద్యార్థులు పరీక్షలయందు దుష్టిత్వలయిరి ఆఖరు సంవత్సరపు వైద్యపరీక్షయందు నొక విద్యార్థి రాజధాని కంటేటకును ప్రభుముడుగ నిలచెను. దొరతనమువారి బంగారు పతకమును, మెయిల్లెండు బహుమానమును గూడ ఈవిద్యార్థియే యందుకొనెను. రెండవ సంవత్సరపు తరగతియందు దందరు విద్యార్థులు పరీక్షయందు దుష్టిత్వలయిరి. వీరిలో ఏడుగురు మొదటి తరగతియందు పాస్యను అయిరి. ప్రస్తుత విశాఖపాఠశాల సరిపోవుటలేదు. ఉత్తరసర్కారులకు మరయొక పాఠశాల యవసరమై యున్నది.

టిప్పణి సుల్తాను:—ఈతడు మహమ్మదీయ నుతము నైవ కడుపట్టుదలగలవాడై హిందవుల సహింపజాలని వాడై వారల పలువేల పాలునెయు చుండెనని ఇదివరకు నేర్చుకొని యుంటిమి. గాని ఇటీవల ఆర్ నరసింహాచార్య గారు శృంగేరి వరము నుండి బయల్పడిన కొన్ని పత్రములనుండి వై గాధయంతయు అసత్యమని తెలుచున్నది. టిప్పణి సుల్తాను శృంగేరి గురువులకు భక్తితో సంబోధించుట, ఆతడు మనమున కప్పించిన విరాళములు మున్నగు నంశముల బట్టి చూడ నతడేవైద్యము లేనివాడని తేటపడగలదు. ఏదైనప్రాధన యందును, దైవ చింతయందును ఇతనికట్టి యాదరభావముండెనో ఈ పత్రములు స్పష్టపరచు చున్నవి. సంతసమున దుష్కార్యముల నొనరింతుము, వివాదమున తలెత్తలము ననుభవింతువును నీతిని వదనములు హృదయభలకము చిత్రిత మునస్సవలసినవై యున్నవి. (కట్టాటక పత్రిక)

బిరోపామహాసంగమము

అస్థియావారు రమ్యవారికి సంధిసందేశము నంపుట

“విలియమును హతముచేయవలెను” — రమ్యలో ట్రగడిగారి ప్రసంగము

(1)

జర్జుల బలహీనతను వెలిగించు గుర్తింపుట

(రైటరు ఏజన్సీ)

అమెరికా

ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారి ఉపన్యాసము.

(నిన్నటి తరువాయి)

వ్యవసాయదారులకు హితము.

వాషింగ్టన్, ఏప్రిల్ 16: — ప్రస్తుత మహావనము నందేగాక సంధి జరిగిన పిమ్మట కొంతకాలము వరకును గూడ అమెరికావారికిని యూరోపుఖండమునందలి చాల దేశముల వారికిని అమెరికాదేశపు పంటయే ఆధారము కావలసియుండును గాన యుద్ధస్థితిమును వివిధదేశములవారి భాగ్యమును అమెరికా వ్యవసాయకులవైనచే చాలవర కాధారపడియున్నది. కాన పంట సభివృద్ధి నొందించుటయందును విక్రయమునందును విభజనమునందును సహకారము సధికము చేయుటయందును ఎట్టి లోపమును కలుగకుండ వ్యవసాయదారులు పని చేయవలెనని దేశములు వారిని కోరుచున్నాయి. వ్యవధిలేకుండా పంటవిరివిగా పండుటకు చేయవలసిన కార్యముల నన్నిటిని వెంటనే చేయవలెను గాన యుద్ధములను వృద్ధులు దృఢకీర్తి లగు బాలురు వ్యవసాయపు పనులందు ప్రవేశించి ఈ కార్యమును శ్రేష్ఠతముగ నిర్వహింపవలెనని నేను కోరుచును. దక్షిణముననున్న వ్యవసాయదారులు పొలములలో ప్రతిని మాత్రమేగాక ఆహారపదార్థములనుగూడ పోయ్యు పండించవలెనని నేను కోరుచును. ప్రతిధర పోయ్యుగ నుండుటవలన కలిగియున్న ఆకర్షణ సరకు సేయక అన్నా తురులై యన్న వివిధదేశముల ప్రజలకు సేవలకును ఆహారము నందించుట కాహారపదార్థములను విరివిగ పండించుటకంటె నుత్తమమగు త్యాగమును దేశారాధనమును చేపొకటిలేదని నేను నొక్కి వక్కానించెదను. ఎక్కువరకములను పండించగలిగినవారు తమవిధిని బాగుగ గుర్తించి రనుట విధితము. కావలసిన విత్తనములను పొలములలో పనికి కావలసినంతమంది పనివాండ్రను యంత్రములను పంటవస్తువుల ఎగుమతికి కావలసినన్ని పొగయోడలను వ్యవసాయదారులకు సమకూర్చుటకు అమెరికా మిత్రదేశముల దోరతనములవారు సహకారులయ్యెదరు. వాణిజ్యమునకు ఎట్టి అభ్యంతరమును కలిగించబడదు. మధ్య మనుష్యులవలన సరకు నష్టపడకుండుటకు ఏర్పాటు చేయవలెను.

ఇది మన ఆదన.

మనప్రజాపాలిత మహాదేశక్షేత్ర ప్రపంచమునకు వెల్లడించుట కిది మంచి యదను. మనము మనదేశగౌరవమునకు కొరతగలుగుకుండ పనిచేయవలెను. ఆహారపదార్థములను గాని ఆపకవ్యవహారములను గాని నిర్మితవస్తువులను గాని విక్రయించుటయందు సంబంధముగల మధ్య మనుష్యులందరూ దీనిని ముఖ్యముగా గమనింపవలెను. ప్రజలందరూ మీ కార్యములనే పరిశీలింపెదరు. ఇది మీ దేశసేవకు తరుణము. మీరు స్వాగ్రహమును త్యజించి మితినిగిన లాభమును కోరక సక్రమముగ పనిచేసి అన్ని విధములగు సరకులను ముఖ్యముగ నాహారపదార్థములను ఆలస్యము లేకుండ ఎగుమతి చేయవలెనని మీ దేశము లాసింపజరుగు. విమదేశముకొరకు సేవలో చేరి ప్రాంతవారికి గల స్వాగ్రహముతో మీరు మీవిధిని నిర్వహింపవలెను. మీరు ప్రజల విశ్వాసమునకు పాత్రులయ్యెదరని నమ్మెదను. ఇసుపవారు దేశసేవకు రక్షింపబడుట ప్రతినిగా నున్నట్లు నమ్మము గాని ఆలస్యముగాని వీనియందు జరుగ గూడదు అని యిసుపవారుల యజమానులను కార్యనిర్వాహకులను ముఖ్యముగా గమనింపవలెను. తెక్సస్ లాభము నాసిండుట చురుకు సరకుల నందించుట యనునది వత్తుల కాదవ్యములగు నుండవలెను. యుద్ధమునకు నాకాస్వాములే ఆయువు పట్టు.

ఆహార పదార్థములు.

ఆహార పదార్థములను వాకలమీద విదేశములకు పంపవలెను. ఎన్ని వాకలను శత్రువులు ముంచినను మరల కొత్తవాకలను వాని స్థానమున భర్తీచేయుచుండవలెను. గనులవారును వ్యవసాయదారులును సమానముగ మూలాధారులుగా నున్నారు. ప్రపంచకార్యభారము వారికై నిరీక్షించుచున్నది. గనులవారు చురుకుగ పనిచేయనిచో పైనికులను రాజనీతిజ్ఞులును నిరాధారులగుదురు గాన ఈజాతీయమహాసేవయందు వారు గూడ చేరవలసియున్నది. యంత్రకాలంలో పనిచేయువారు వారి కార్యములను చురుకుగ నెరవేర్చవలెను. దేశమునకు వీరి సేవ చాల ముఖ్యమను విషయమును యంత్రకాలాధికారులు గమనించవలెను.

క్షుంతవ్యముగాని ఆపరాధమును సవరించుట.

తోటలను వేయువారును మెంచువారును ఆహారసమస్యను నిర్వహించుటకు చాల సహాయపడుచున్నారు. గృహకార్యమునందు మిత్రవ్యమును పాటించి కాంతలందరూ దేశసేవ చేసినవారగుదురు. శ్రీమంతులగు క్షుంతవ్యముగాని దుర్వ్యయస్వభావమును సవరించుట కమెరికావారికి మంచి తరుణము గాన నెల్ల శ్రీమంతుల పురుషులకు దుర్వ్యయమహాపరాధము నొనరింపకుండుటకు సంసిద్ధముగ చుండవలెను. అట్టి ఆపరాధమును దేశము లిండుచున్న క్షుంతవ్యము.

ఈనాటిన్న పముప్రజలకందరకునుచేరి వారిని దేశసేవకు గడంగ జేయుటకుగాను ప్రతికాధిపతులందరూ ఈ విజ్ఞప్తిని బాగుగా ప్రకటింప గోరెదను. ప్రకటనలు చేయువారును మతగురువులును దీనిని ప్రకటనలమూలమునను ఉపన్యాసముల మూలమునను వ్యాపింపచేయవలెను. మనమందరము నైక కంఠ్యముగ పలుకుటకును ఏకభావముతో పనికిగడంగి సేవ చేయుటకును తరుణము వచ్చినది.

హిందూదేశమున వితూరిచేయుచు ప్రయత్నము.

న్యూయార్క్, ఏప్రిల్ 9: — అమెరికాలో ప్రభుత్వమువారు పట్టుకొనబడిన జర్మను గూఢచారుల చర్యలనుగూర్చి న విషయములను బహిరంగము చేయగూడదని రహస్యవిచారణ కాఖివారి కాజ్ఞాపించిరి. హిందూదేశమునందు వితూరు చేయుచుటలో ముఖ్యముగానుండి పట్టుకొనబడిన డాక్టరు సెకున్నాయు నతడు ఇటీవల న్యూయార్క్ నందు బీకన్ పాయంటువద్ద 200 యెకరములనుగొనెను. గత సంవత్సరము నందు మతకోందలు జర్మనులను ఈ స్థలమును కొనుటకు ప్రయత్నించి యుండిరి. దీనినిబట్టి ఈయుద్ధమును పట్లించెదలు ప్రయత్నిములను సలుపుచుండినో తెలియగలదు.

జూరీ వారిచ్చట వాక్ ఇగిలి అనువాని కాగితములను పత్రములను పరిశీలించుచున్నారు. ఈ విచారణయంతయు బహిరంగము కాకున్నను హిందూదేశమున వితూరి చేయుచుటకు జర్మనులు ఇంతవఱకు 2 కోట్ల 50 లక్షల డోల్లర్ల నిదోషకే ఖర్చుచేసి యుండిరి ఈ పత్రములవలన తెలియుచున్నది.

భారతీయ వైద్యు డొకడును గూఢచారిగా పట్టుకొనబడినది. అతనిని విచారించగా అతడు “ఓమిన్” అను తన మందును విక్రయించుటకు మిత్రముండల దేశములకు తన ఏకైకము పంపెననియు, ఈ ఏకైకము గూఢచారవర్తనము సలుపుచుండి రనియు తెలియవచ్చెను. వాన్ ఇగిలి అను వానిపత్రములందు “ఓమిన్” అను నామము అనేకపర్యాయములు వ్రాయబడి యున్నది. చక్రవర్తి అను భారతీయ వైద్యునికి జర్మనుమంత్రియగు వాన్ జిమ్మరుచుకొని యుద్ధముండి యొక యుత్తరమును బట్టి వాన్ ఇగిలి అను నతడు చక్రవర్తికి 60 వేల డోల్లర్ల ఇచ్చెననియు పత్రములందు తెలుప బడియున్నది.

దక్షిణ అమెరికా అన్ని భాగముల నుండియు జర్మనుల ఉద్యమములను గూర్చి తెలియ వచ్చుచున్నది.

అమెరికా రక్షకయోడను టర్క్సీవారు బంధించుట

అమెరికా, ఏప్రిల్ 16: — క్యూబియన్. అను అమెరికా రక్షకయోడ 24 గంటలలోపున శత్రు వదలిపోవలెనని ఆజ్ఞాపించబడినపుడు పోనండున దానిని టర్క్సీవారు బంధించిరిని కాన్సుటాంటినుపోల్సునుండి తంతుకచ్చినది.

బ్రెజిలునందలి జర్మనులు.

రయోజీజనీరో, ఏప్రిల్ 12: — బ్రెజిలులో దక్షిణపు కొననున్న రయోగ్రాంజీ డోసలలోని జర్మనులవలన తొందరలు కలుగునని తెలంచుచున్నది.

పరానువారి రాయబారి అమెరికాకు వెళ్లుట.

పారిసు, ఏప్రిల్ 16: — సుప్రసిద్ధ రాజ్యాంగవేత్తయు ఫ్రెంచిపబ్లిక్ హైకమిషనరునగు కాన్స్టెన్ గారు యుద్ధావసరము నిమిత్తము సాంకేతిక విషయములను చర్చించుటకై అమెరికాకు వెళ్లిరి.

ఇంగ్లండు

బ్రిటనుదేశముందు భాగ్యపు ధరలు.

లండన్, ఏప్రిల్ 16: — 80 క తేదీని డెవనోష్ట్ర ప్రభువుగారు స్వదేశ పంట తప్ప తక్కిన ఇతర గోధుమపంట నంతను (కొలిమిమీద వార్చబడిన దానినంతను) తమ స్వాధీనములో నుంచుకొనెదరనియు 480 పౌనలు గల క్వార్టరు 1 కి 78 పిల్లింగుల చొప్పున ధర కట్టెదరనియు ప్రకటించి వారు. కొలిమిమీద ఎండవేయబడిన మామూలు బాల్స్ 400 పౌనలగల క్వార్టరు 1 కి 65 పిల్లింగుల చొప్పున విక్రయించెదరు; ఓట్సును 812 పౌనల గల క్వార్టరు 1 కి 55 పిల్లింగుల చొప్పున విక్రయించెదరు.

ఎడింబరోలో బికనీరు మహారాజుగా రిచ్చిన ఉపన్యాసము.

లండన్, ఏప్రిల్ 12: — ఎడింబరో నగర స్వాతంత్ర్య గౌరవమును బడయు ననవరమున బికనీరు మహారాజుగారిట్లు ఉపన్యాసించిరి: — ఎడింబరోవారు నన్ను గౌరవించుట సర్వ సామ్రాజ్యముందున్న సామంతరాజులతో సరిసమానముగ అగ్ర ప్రాణములు ధారపోసి పోరుచున్న ధారతయోధులను సంసారాధీశ్వరులను గౌరవించుటగాని ప్రత్యేకముగవ్యక్తిని గౌరవించుటగాదు. ఇట్లు మేము ప్రేమించిన సార్వభౌమునికి తరుణమందు సాయముచేయగలిగినందులకు చాలసంతసించుచున్నాము. స్కాట్లండువారు భారతదేశము ధున్మంతకాలమును అనుపమానముగ మేధానంపదను మర్యాదను, దృఢక్షేపి వెల్లడించిరి. రసపుత్రులకును వీరికిని చాల పోలికగలదు. దేశవిషయములపట్ల సర్వసామ్రాజ్య దోరతనమువారును అధినివేశనముల పంతులను చూపిన సానుభూతిని భరతఖండ ప్రతినిధులమగు మేము చాల సంతసించితిమి. ఈసమావేశమువలన భారత దేశమునకును సర్వసామ్రాజ్యముందున్న సామంతరాజులకును సంబంధభాంధవ్యములు మరింతగా ఘనమగును. ఎడింబరో విశ్వవిద్యాలయమువారు ఒక నీరుమహారాజుగారికి ఎల్. ఎల్. డి. బిరుద మొసంగిరి. దయతోను, ఉదారభావముతోను భారతీయ విద్యార్థుల నాదరించినందులకు భారతీయులు విశ్వవిద్యాలయమువారికి కృతజ్ఞులుగా నుండు రని ఆసందర్భమున మహారాజుగారు నుడివిరి. పిమ్మట ఎడింబరోలో విద్యకణముచున్న విద్యార్థులతో ఇట్లు ప్రస్తావించిరి: — ప్రస్తుతమందు మీరుచేయవలసిన కర్తవ్యములను బాగుగ నరయుదుతిగినట్లు మీ ప్రభుభక్తిని సామ్రాటులపట్ల జూపుకు. వెనుదియక మా శక్తికొలది సాయము చేయుడు. భారతమాతపురు లని పేరునిలబెట్టుకు. మీరినట చదువుకొను కాలముతను సార్థముగ జేసికొని జన్మభూమికి మరలివచ్చినదివఱకు మీ సోదరుల కందఱికిని భోదింపుకు. దేశమును వృద్ధిజేయుకు. ఈ ఘోరసంగ్రామముచే అన్ని రాజ్యముల వారు మైత్రితో గూడుకొని పనిచేయుట తటస్థించినది. ఇంగ్లండునకు మనసాంధ్రులకు మరింత స్పష్టముగ తెలిసినది. మనలను మరింత గౌరవముతో జూచుటకు విలుకలిగినది. ఆసామనందలి కార్మిక పటాలములో మొదటిభాగము 1000 మంది కాశీజయంతా కొండలమీద పనిచేయువాండ్లు ఆ వెక్మున్న గువారి యాజమాన్యముక్రింద పరాను రంగమునకు పంపబడినది. రెండవభాగము 1000 మంది 10 హోజులలో పంపబడుచు, పటాలమును ఇంకను 2000 మంది చొప్పున సాలుగు పటాలములు తయారగుచున్నవి. వీనిలో నాగాకొండ దశము వారు బాల్కెనుగారి యాజమాన్యముక్రింద పయనమైరి. మిగిలిన పటాలములు కొలదిచాలములోనే సిద్ధముగ నుండును.

భరతఖండవదార్థ సంచయాభివృద్ధి.

లండను, ఏప్రిలు 13:—సామ్రాజ్యపదార్థ సంచయాభివృద్ధి కన్యకాసంఘము సేర్వకచింతా భారతీయ పరిక్రమికాభివృద్ధి సాధనములను నిశ్చయించుటగూడ వారివిధియగును. పరిశ్రమ లలో ప్రభుత్వమువారు కల్పించుకొనుటవలనను ప్రజోపయోగ సమితులను ప్రభుత్వమువారు పరిశీలించుటవలనను చాల ప్రయోజనముగలదని ఇండియా సామ్రాజ్య కృషిసంఘమున చాల దృష్టాంతముల నొసంగియున్నాడు. వీనిలో ముఖ్యమైనవి ఇనుపదారులు, దొరతనమువారు చాలభవమును పెట్టుబడి పెట్టినందున కంపెనీల పరిపాలనందు గల ఇనుపదారుల లాభమునందు దొరతనము వారికివంతువచ్చుచున్నది అనుదానివలన ప్రభుత్వమువారు రిక్తవిషయములందు గూడ సహాయముచేయదగునని స్పష్టముచుచున్నది ఇట్టివిషయ ప్రభువుగారు నడిపిరి.

ప్రాస్తు

బ్రిటీషువారు లెన్సు సెంటుక్వెంటీనుల సమీపించుట

లండను, ఏప్రిలు 16:—ప్రధాన కార్యాలయమునందు రూటరు విలేజుకు డిల్లీ వ్రాసియున్నాడు. ఇదివరలో ప్రస్తాపించబడిన 6 అంగుళముల ఫిరంగులను ఇప్పుడు బోయెమిద భీకరముగ ప్రయోగించుచున్నారు. ఈ యుద్ధమును పెద్దఫిరంగులు యుద్ధఫిరంగులు పెట్టులందుగుండు సామగ్రి మున్నగునవి విస్తారముగ మాకు జిక్కినవి. ఇంతవరకు శత్రువులు ఉపయోగించుటకు దాచిపెట్టిన ఉక్కురైలు పట్టాలుగూడ బండ్లకొరిది మా వశమైనవి. నిన్నటిరోజు లాగ్వికోట్టవద్ద కలిగిన జయమునుగూర్చి శత్రువులు పారిపోవలసి వచ్చిన మాగ్నమునందు వారు సక్రమముగ తీలెను క్రెంచకపోవుటచే పలాయన మగుచున్న శత్రు సైనికులకు తీలచేత చాల నష్టము కలిగినది. వారు పిచ్చి వైద్యముతో పారిపోవుటకు మాగ్నాన్యేషను గావించునపుడు మా సైనికులు వారిపై నగ్నివర్షమును కురిపింప వారు మదలకొరిది పాతులైరి. మార్చి యుద్ధమైనదిమొదలు ఇంతవరకు మే మింత భీకరముగ తుపాకులను ప్రేల్చి యుండలేదు. మా సైనికులలో అనేక మంది నూరేసి తూటాలను కాల్చిరి. మొండి వైద్యముతో జర్మనులు చేతుల నెత్తుకొని మా వైద్యములపై తలబడిరి. 24 గంటలనుండి పంక్తి యుద్ధపక్కులను యుద్ధము చాల ఘోరముగా జరిగినది. మా సేనలు లెన్సు సెంటుక్వెంటీనుల సమీపించుచున్నవి.

జర్మనీయందు ఉపద్రవము.

లండన్, ఏప్రిలు 11:—ఈముట్టర్ డాలో నన్న విలేజుకు కొలొను రిపోర్టు నుండి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—ఆగ్రానునందు జరిగిన ప్రభుత్వపు యుద్ధ చరిత్రను ప్రత్యేకముగ తమకు తక్షణము రిపోర్టు చేయవలెనని కెయి సరుగారు ఉత్తరువు జేసిరి. బ్రిటీషువారి జయములు ప్రజలకు తెలియకుండ ప్రతికలు ఎంతగప్పి బుచ్చుచున్నను సామ్రాజ్యమందంతటను అల్లకల్లోలముగనున్నది. జర్మనులు పరాసుదేశమును, బెల్జియమును వదలిపోవలసి వచ్చినచో ఆక్రమించుకొన్న ప్రదేశములన్నిటిని మేము నిర్భామదాముగ జేసి విడిచిపెట్టెదమని జర్మనులు పలికినట్లు సోమవారము నాటి రిపోర్టువలన తెలియుచున్నది. బ్రిటీషువారి చుటువలెనమును సుప్రమాణముగ తెలియజేయుటకై రణరంగమందన్న విలేజుకు డిల్లీ వ్రాయుచున్నాడు:—జర్మనులకు ఆహార పదార్థమును సప్లయచేయుటకు డిస్కోవ్రీలో ప్రాతఃకాల భోజనముజేసి ఒకపటాలము రణరంగమునకు పయనమై ఏగురుండెను. కాని వారు కొంచెము దూర మేగునకి శత్రువుల జేతిలో జిక్కిలివని తెలిసికొనిరి. గవ్యస్థానమున వారు 1 గంటకు జేరిరి. మూడు గంటల గరికి పటాలవంతయు మాపంతుల వెనుకభాగమందు ఆరువైద్యవరకు భోజనలో చిక్కుకొని ట్లుండెను. (పయనీరు).

బ్రిటీషువారి ప్రకటనము

లండను, ఏప్రిలు 18:—నేటి మధ్యాహ్నము ఫిట్టు మాన్ డర్. డగ్లసుపేగుగా రిల్లు తెలియజేసిరి:—ఎపి హికి చుట్టుప్రక్కల నైం వైరీ వెండు హూరీ రస్తామీద నున్న ట్రాంబోయిఫారమును స్వాధీనము జేసికొంటిమి. ఎఫీ స్టేషనుకు ఈ కార్యములగ స్వరువైపునకు ముందుకు సాగితిమి. కొంతమందిని స్వల్పకొంటిమి. కుసాను గాలి హెచ్చుగ వీచుచున్నది.

శత్రువులు ప్రబలముగ

తమ స్థానములను గాపాడుకొనుట.

లండను ఏప్రిలు 17:—నిన్నటిరాత్రి పరాసు వారిట్లు ప్రకటించిరి:—స్వెంటు క్వెంటీ ఒయిజేలకు మధ్య ఫిరంగియు ధముజరుచునే యున్నది. వారికిన్ క్విక్ సీ బాపిగుండా బోవుపంక్తి తూర్పు భాగమందున్న పీఠభూమిమీద ఒయి జికి దక్షిణమందు కొన్ని ప్రదేశములు మాస్వాధీనమైనవి. చాల దినములు శత్రువు యుద్ధ సన్నాహములు జేసిన వెనుక ఉదయమున సోయిసన్స్ రిమ్ముకు మధ్యకు పంక్తిని 40 కిలోమీటర్లు వరకు వ్యాపించు రణరంగమందంతటను ముట్టిడించితిమి. శత్రువులు అమిక్ వైద్యములతోను వెక్కు ఫిరంగులతోను చాల వైద్యసాహసములతోను పోరిరి. ప్రతిహేతును పరాసు వారు శత్రువుల దాడిని భంగపరచి సోయిసన్స్ క్రాయోనుల మధ్యనున్న జర్మనుల మొదటి స్థలములను వశపరచుకొనిరి. క్రాయోనుకు తూర్పుభాగమున జూలియకోర్టుకు దక్షిణమందున్న జర్మనుల రెండవ ప్రదేశమును బట్టు కొంటిమి. కొంచెము ముందుకేగ దక్షిణమున వూర్ కాస్టేల మధ్యనున్న ఎయిను కాల్య బెర్ మేరీకోర్టుల సరిహద్దులవరకు మేము మా సేనలతో ముందుకు సాగితిమి. శత్రువులు అనేకసార్లు అతి భీకరముగ విల్లిబోయి కు త్రవ్వఖమున ప్రతియుద్ధములు జేసిరి. కాని మా అగ్నిరక్షముతో దానివంతయు చల్లాచీ శత్రువులకు అమితనష్టముల కలుగజేసితిమి. ఇదివరకు లెక్కు చేసిన ఖయి దీలసంఖ్య 10 వేలకు మించినది. కొంత సామగ్రిగూడ మావశమైనది. ఛాంపేనులో ఫిరంగియుద్ధము జరుగుచు నేయున్నది. మిగిలిన రణరంగమందు ఫిరంగులు ఆపువపుడు ప్రేమచునే యున్నవి.

పరాసువారి క్రొత్త అవస్థానము-ప్రముఖత

లండను ఏప్రిలు 17:—ప్రధాన కార్యాలయమునందు విలేజుకు పంపిన తొలివార్తలను నిన్నటిరాత్రి పరాసువారు చేసిన ప్రకటనమువలన దృఢమయ్యెను. పరాసువారు యుద్ధమును అధికోత్సాహముతో క్రొత్తగ ప్రారంభించిరి. ఒకమూల హిందెనుబగ్గారి ఉత్తరపంక్తిని ఫిట్టు మాన్లు సర్ డగ్లస్ పేగుగారు తునమాడుచుండ ఛాంపేనులో పరాసు వారు పది సేనములనుండి జర్మను పంక్తులను పెట్టు వర్షముతో ముంచెత్తుచున్నారు. కాని ఇంతవరకు పదాతులు ఎచట యుద్ధము చేయవలెను లేక పదాతుల యుద్ధమే జరుగదా అను సందేయము పొడముచున్నది. ఇప్పటికి ఎట్లయిననేమి జెనరలు నెవిల్లిగారు జర్మనుల బలహీనతను కనిపెట్టి పనిచేయ బూనుకొన్నారు. జర్మనులకూడ తమ లోపమును గ్రహించినారు. ఉత్తర రంగమందు సేన కావలసి యున్నదను సత్యత తెలిసియుండియు జర్మనులు తమ సేనలన్నిటిని ఛాంపేనులో సమకూర్చుచున్నారు. క్రాయోను ప్రదేశ మెపుడును జర్మనులకు ప్రమాదస్థానమే. ఇచ్చట యుద్ధ మెపుడును ఆగుటలేదు జర్మనులు ఎయినుకు పలాయనమై పోయినది మొదలు ఇచ్చట యుద్ధము జరుగుచు నేయున్నది. కాకతాళనాయముగ పరాసువారిగూడ ఈరంగమే ముఖ్యమైనదిగా నున్నది. లోనుచుట్టునున్న గొప్పమైదానమునకు మాగ్నము చేరి యా బుబుకు వెనుకనున్నది. కాన ఇచ్చట జర్మనులు పూర్తిగ ఆప జయము పొందినచో లాయనరంగమందు మాత్రమేగాక ఛాంపేనునందంతటను శత్రువైద్యముల కన్నిటికిని ఆపాయశిథి కలుగును. మైదానమునకు మధ్య ఒక తిన్నెవై లాయను నిలిచియున్నది. ఇచ్చటనుండి యినుపదారులకు మాగ్నములున్నవి. ఈ యనుపదాటిలో నెకటి తిన్నె బెల్జియము రణరంగము నకు బోవును. 1814 సం॥ ప్రసిద్ధాదేశమువై బ్లూచరులు దండెత్తినపుడు నెపోలియను మహాచక్రవర్తి వారిసన్సు క్విచ్చి బాకీ పంక్తిని తూర్పున నన్న పీఠభూమియందు బ్లూచరులు సేనల తాళి రణరంగమంతయు రక్తిధారలతో నిండునట్లు యుద్ధము జేసెనని తెలిపెదరు. ఈ పీఠభూమియందు పూల తోటలును ఫలవృక్షములు మధ్యమధ్య రాజమాగ్నములును చాల గలభ. ఇచ్చట మేజర్స్ వైపున ప్రధాన రస్తాయను రైలు రస్తాయను మ్యానునుండి నామూరుకు పోవుచున్నది. ఇందుచేతనే జర్మనులు రిమ్ము ప్రాంతమందు కలవరముతో పని చేయుచున్నారు. ప్రస్తుతమందు ఆంగ్ల పరాసువైద్యములు 100 వైశ్యవరకును రణరంగమంద పోరు సలుపుచున్నవి.

బ్రిటీషువారి ఉత్సాహము.

లండను, ఏప్రిలు 16:—నేటి ఉదయము పరాసు వారు తమ గొప్ప అవస్థానమును ప్రారంభించిన విన్నది మొదలు మా సేన లన్నియు ఆపారముదముతో నెలగలగుచున్నవి. వైద్యులందరు ఉత్సాహముతో నున్నారు.

జర్మనుల ప్రకటనము.

లండను, ఏప్రిలు 16:—జర్మను వాయువాస్త్ర లిట్లు వ్రాయుచున్నవి:—ఆగ్రానులో యుద్ధ మంతగ జరుగుట లేదు. పదిదినములు దేశదేశగత అగ్ని బావులు మిన్నంటునట్లు వ్యాపించిన పిదప పరాసువారు ఎయిను ప్రదేశమును స్వాధీనము చేసికొనుటకు గొప్ప అవస్థానమును ప్రారంభించిరి. మా మంగిలిప్రాంతములందు ఘోరయుద్ధము జరుగుచున్నది. రణరంగమందు 40 కిలోమీటర్లవరకు యుద్ధము జరుగుచున్నది.

స్వాధీనమైన స్థలములను బలపరచుట.

లండను, ఏప్రిలు 17:—సోయిసన్స్ రిమ్ముకు మధ్య మేము జయించిన స్థానముల నన్నిటిని బలపరచుకొని కాశ్య తపు నెలకు క్రింద జేసికొంటుమని పరాసువారు తెలియజేసిరి. మిత్రమండలివారున్న ప్రదేశమునుండి జర్మనులు మా కొత్త పంక్తివై ప్రబలముగ ప్రతియుద్ధము జేయ మా శత్రువు వర్షముచే అనేకమంది రణరంగమందు హతులజేసి వార్షిప్రముల నన్నిటి చల్లాచీ ఆపారనష్టముల కలుగ జేసితిమి. కొన్ని ప్రదేశములందు శత్రువుల ప్రతియుద్ధములన్నిటిని ఆపు జేసితిమి. వీరియకయు ముందుకు రాజాలినవారు కారు. వాతావరణశిథి చాల ప్రతికూలముగ నున్నది. ఛాంపేనులో ఏడే బీస్తెవు కడపటిప్రదేశములందు ఫిరంగియుద్ధము జరిగెను. 9 శత్రువిమానములను క్రిందగూర్చితిమి. కస్తాను గునీతురు గారిప్పటికి ముప్పది ఆరు విమానములను గూర్చిరి.

పరాసువారి ప్రకటనము.

పారిసు, ఏప్రిలు 18:—సాయిసన్స్ రిమ్ము రణరంగమందు జర్మనులు కనీసము 20 పటాలములను లభ్యమైనన్ని శత్రువులను సమకూర్చి రని అధికారులు తెలుపుచున్నారు. కొన్ని ప్రదేశములందు 2-4 కిలోమీటర్లు వైగా ముందుకు సాగితిమి. మొత్తముమీద మిత్రమండలి వారువారమురోజులలో లక్షమంది జర్మను వైద్యులను నిరుపయోగులుగ జేసిరి.

రుష్యా

ఆంగ్లపరాసువారి కార్మిక ప్రతినిధులు.

వెట్రాగ్రేడు, ఏప్రిలు 17:—ఆంగ్లపరాసు కార్మిక ప్రతినిధులను కార్మిక జనవైదికుల ప్రతినిధి సభవారు స్వీకరించిరి. అధ్యక్షుడు చీడోగారు చాలసమయగ ఆదరించిరి. విలియం నాశమునకై రష్యాటిటను దేశములు పోరాడవలయునని. జగ్రాడిగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

లోకకంటకుని లయముజేయుట.

చిట్టచివరకు బ్రిటీషు, పరాసు, రషియను ప్రతినిధులు ఏకీభవించి జాతీయగీతముల పాడుచు లోకకంటకుడగు కెయి సరును రూపుమాపవలెనని ఉత్సాహాధ్వనుల నొనరించిరి.

నైనిక కార్మిక ప్రతినిధులు

లండను, ఏప్రిలు 16:—రష్యారాజ్యస్థానముల నుండి వచ్చిన కార్మికజనులయొక్కయు వైద్యులయొక్కయు ప్రతినిధులందరు తమదేశీయ మహాసభలో తాత్కాలికతమ దొరతనము పట్ల సానుభూతి కనపరచుచు సాయముచేయవలెననియు విప్లవమువలన కలిగిన లాభములను సక్రమముగ ప్రజలకు అనుకూలముగ జేయునంతవరకు శక్తివంతనలేక పాటుబడవలెననియు ప్రజాప్రభుత్వవాదులను కోరుచు ఒక తీర్మానముపాదించిరి. రాజ్యకాంక్ష లేకుండ పరిపాలించువరకు మనము తాత్కాలికపు దొరతనమువారికి సాయ మొసంగవలెననికూడ సభవారు నిశ్చయించిరి.

బాల్కను

బాల్కను రంగమందు శత్రువిమానమును పట్టుకొనుట.

లండను, ఏప్రిలు 11:—ఇటీవల నవీనముగ కనిపెట్టబడిన జర్మనువిమానము రెండుయంత్రములతో గూడుకొన్నది. వీనిని ముగ్గురు వైమానికులతో క్రిందకు దిగునట్లు చేసితిమి. వైమానికులను బంధించితిమని మాసిడోనియాలో నున్న రూటరు విలేజుకుకు తెలియ జేసెను

జర్మనీ

క్రొత్తసాంఘిక కక్ష

అమెస్టర్ డాం, ఏప్రిలు 16:—జర్మనీదేశమునందు హెర్ షిడి మ్యాన్సుగారి సాంఘిక కక్షకును ప్రభుత్వమువారికిని ప్రతికూలముగ హెర్ హాసి, హెర్ షిడిహాగ్గ అధ్యక్షత క్రింద “స్వతంత్రసాంఘికప్రజా ప్రభుత్వవాదసంఘము” అను పేరున క్రొత్తసంఘ మొకటి నెలకొల్పబడినది. వర్తమాను పత్రిక ఈ సంఘముకు బలపరుచుచున్నది.

కృష్ణా తూర్పు డెల్టా

గొప్ప రయితులసభ

(మాన్యవీర్య విలేజుకుని మొదలమండి.)

కలవాడ, ఏప్రిల్ 18:— కృష్ణా తూర్పు డెల్టాలోని మాగాణి భూములను మొట్టగా మార్చుకొందనము ఇందు విషయమై విచారణచేయు సంఘమును ప్రభుత్వము వారెన్నగుట అవసరమనియు తీర్మానములనుచేసి ప్రభుత్వము వారికి పంపుకొనుటకై నిన్న సాయంత్రము డెన్ బాడ రాను నొకానొక ధర్మ పుస్తక భాండాగార కనకమున పెద్ద రయితుల సభ జరిగెను. దాదాపు మానువందలకు పైగా రయితులు అనేక గ్రామములనుండి సభకు వచ్చియుండిరి. రాత్రి బహుదూర తాదాకి వేంకట నరసింహ పంతులుగా రగ్రాస నాధిపత్యమును వహించిరి. వారి ఉపన్యాసములో రయితులకు ఇప్పుడు సంభవగు నష్టములను వివరించి చెప్పిరి. వారియువ న్యాయము క్రింద ముదితము.

భవదేశముయొక్క నాశ్వర్యమునకు రయితులు అట్ల పట్టుక నున్నారు. రయితుల బాగుండే దేశము చల్లగనుండును. గొంతు తిన నాగలిగినా నీవించుచున్నాడు. మన బ్రతికు ప్రభుత్వమువారు నముద్రములోనికి కృపగా పోవుచున్న విజ్ఞప్తి అవకట్టుకట్టింది కాలుల ద్వారా పాలములను నీటిని ప్రవహింప చేయుటవలన రయితులు పోల్యముగ కాలము గడుపుచున్నారు. విరోధానుహాసంగ్రామము వలన కలుగు చున్న యిక్కట్లు ప్రతిదేశమందును వ్యాపించుటయే గాక మన దేశములో ప్రతినస్తువువర పొచ్చు చున్నందునను మనదేశములో పంపాధాన్యము వర్తించు భరణులగుచున్నందునను మనకు అందులో ముఖ్యముగ రయితులకు భూమిమందలకు జీవనాశ్రయ గడుపుట నానాటికి కష్టమగుచున్నది. అట్లయ్యును భూసంస్థాపనాకై యుద్ధమును చేయుచున్న మన ప్రభుత్వమువారికి త్వరలో విజయముకలుగు మావనలు కనుపించుచుండుటకై త్వరలో మనకష్టములన్నియు నివారణయగునని మనకు దినదినము వృద్ధియగుచున్న సంతోషమును కృష్ణా డెల్టాలోని మాగాణిని మొట్టచేయుచున్న పిడుగువంటి నార్త కొంతమట్టుకు తగ్గించుటకు కారణమగుచున్నది. కాని మనకష్టనిర్మూలములను ప్రభుత్వమువారికి వినియోగార్హముగా మనవిచేయుచుమేని న్యాయశీలురగు ప్రభుత్వమువారు మన ప్రాధాన సంగీకరింతురని నానమ్మకము. ఇప్పుడు యామాగాణిని మొట్టగ మార్చుటవలన, అనేక నేలకుంటుంబములు జీవనాధారములులేక పోవుచున్నవి. ఈ భూములకు ప్రభుత్వమువారు నీటిని నిల్వపెట్టును సప్తముచేయుచునని రయితులు నమ్మివారియిండ్ల నన్ని పెద్దగోతులుగచేసి అచ్చటి పాటిచున్న పాలములకు గోలిసారవంతముగ చేసినారు. విశేష ద్రవ్యము ఖర్చుపెట్టితమ భూములను మాగాణికి లాభము చేసినారు. ఈ మాగాణి భూములను మంచికితికి తెచ్చుటకై విశేషముగ బుణము చేసిన కుటుంబముల అనేకములు గలవు. ఈ మాగాణి శాశ్వతము నెడి నమ్మకముతో చాల ధనమునుపెట్టి ఈ భూములను కొనుటకై తమ ద్రవ్యము నంతటిని ఖర్చు చేసినవారల నేమిటలు గలరు. ఈ మాగాణి భూములను విశేష విలువగల హామీగా నెంచి విశేషముగ నప్పులు పెట్టివారల కలరు. ఈ మాగాణివలన విశేషముగ నాగరికత దేశములో ప్రజ్వలిల్లెను. ఒక్కమారు యామాగాణి మిట్ట యగుటచే యాకుటుంబముల స్థితి యంతయు తలక్రిందులగును. పయిగా ఇంతకష్టపడి పట్టు చేయబడిన భూమిలో మొట్టమొదటమాదా కాదు. అందుచేత తినటకు తిండిలేక అనేక కుటుంబములు మలమలమాడవలసివచ్చును. మొదట ప్రభుత్వమువారు మొట్టమొదట మాగాణిభూమిగా మార్చుటకై రయితులను ప్రోత్సహింప పర్చుచు సాధ్యమయినంతమట్టుకు మాగాణిని వృద్ధిచేయుటయే వారి యభిప్రాయముగాని ఎప్పుడును తగ్గించుట కాదు. ఆయుద్ధేశముతోడనే మొదట ప్రభుత్వమువారు రయితులను ప్రోత్సహించిరి. రయితులగూడా ప్రభుత్వము వారి యెడ తనకుగల అపారమయిన నమ్మకము చేతనే విశేషము శ్రమకొచ్చి తనభూమిని విశేష ద్రవ్యముతో మాగాణిగా మార్చుకొనెను. ఇప్పుడు వీరిలో రయితుల కొంగుబడుచున్న ప్రోత్సాహము యా యుద్ధేశమును స్థిరపర్చుచున్నది. కృష్ణా రిజర్వాయరు ప్రాజెక్టు కూడా గవర్నరుకుంటు వారికి రయితుల యెడ గల ప్రేమను పై యుద్ధేశమును గుర్తుపరచుచున్నది. నేటివరకు ప్రభుత్వము వారు చేయుచున్న ప్రతి యోర్పాటు కూడా మాగాణి విస్తీర్ణమును పెంచుటకు

యయియున్నది. కాని తగ్గించుట అనేమాటయెప్పుడును వినియుండలేదు. అట్టి నితిలోని అవసరముగ ఈ మార్పును ఆములలో పెట్ట జూచుట కడువిచారకరముగనున్నది. మన కష్టములను స్పష్టముగ ప్రభుత్వము వారికి తెలియ పర్చుకొని యెడల వారికి తెలియవు కదా? కాబట్టి శక్తికొనిన మనకష్టములను సఫలములమునను మన గౌరవనీయులగు సభ్యుల ద్వారాను ప్రభుత్వము వారికి మనవి చేయవలయును. ఈ సంవత్సరమున గౌరవ నీయులగు రామచంద్ర రావు గారికి ప్రభుత్వము వారి తరపున గిల్చుముగా రొసంగిన జవాబురకు. ప్రభుత్వము వారికి మనము కృతజ్ఞులము గాని ఆ జవాబుతో మనము తృప్తిచెంది యూరకుండుటకు చైర్యము చాలకున్నది. ఇకను ముందు మాగాణిని మార్చుటకు భూముల విషయములో విచారణను చేయుట మంచి పద్ధతి గాని ఇదివరలో మాగాణిగనున్న భూములవిషయములో విచారణ చేయుట సమంజసము కాదు. అనుభవములో నున్న మాగాణిని తీసివేసివత్తమును కలిగించుటకంటె ఆమాగాణికి సులభముగ నీటిని సస్థాయి చేయుటకు తగిన ఎక్కువ సదుపాయములను అవసరముగనున్నచో వానినిగూర్చి ఆలోచించుట యుక్తము. మెరకగానున్న మాగాణిని తీసివేయుచుమని ప్రభుత్వమువారుచున్నారే? మెరకభూములకు నీరుపారలేదనే కారణం చేత రివివాజ ఎప్పుడయిన రయితులు కోరినారా? ప్రభుత్వము వారెప్పుడయిన ఆకారణముచే రివివాజ నిచ్చినారా? లేదు. ఈ మెరకభూములకు నీరు ప్రవహించుటకై రయితులను డి.పి. డెల్టాయొచ్చి యుద్ధాగ్రస్థులను కలియుచున్నారని ప్రభుత్వమువారు అభిప్రాయపడిన పక్షమున అట్టి వారలను కఠినముగ శిక్షించవలయునేగాని ఈలాగున జీవనాధారమును తీసివేయుట న్యాయము కాదు. అట్లుల శిక్షించుటకు యిది వరకే చట్టములు నిబంధనలును నున్నవి. మాగాణి భూములు కంకరలు లేకుండా Straight line గా నుండవలయునను యుద్ధేశముతో కూడా కొన్ని భూములను తీసివేయ తలచినట్లు తెలియుచున్నది. ఇది మిక్కిలి హాశ్యాస్పదముగ నున్నది. అందుమనకై కాగితముమీద గీతలగీసి ఆ ప్రకారము రయితుల జీవనమును తీసివేయుట అన్యాయము. నీటిములక భూములను కూడా ఇప్పుడు తీసివేయవలయునని ఆలోచించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఈ భూములు కొట్టి తీసివేయ భూములైయున్నవి. కృష్ణాగోదావరి డెల్టాలకు పూర్వమే అవిమాగాణిభూమిలైయున్నవి గనుకను యిప్పుడు కృష్ణాగోదావరి మురుగునీరు అచటికి చేరుటవలన ఎక్కువ ముంపుకు కారణమగుచున్నది. అట్టి భూములను మాగాణిని పనికిరాదని ప్రోత్సేయట సరికాదుగనుక ఆమురుగునీరును తగ్గిరాని యేర్పాటుచేయుట ప్రభుత్వమువారికి విధియైయున్నది. కాని తీసివేయుట న్యాయముకాదు. నెటితోమెంటు భూములకు తిరిగి ఎచటనో భూములనిచ్చెదమని ప్రభుత్వమువారుచున్నారకాని అది అంతగా లాభకారికాదు (1) ఏగ్రామము రయితుకు ఆగ్రామములో నిచ్చెదరారేక మరయొక గ్రామములో నిచ్చెదరా? (2) ఒకగ్రామ రయితుకు ఎచటనో మరయొక గ్రామములో నిచ్చిన ప్రయోజనమేమి? (3) ఆగ్రామములోగాని మరయొక గ్రామములోగాని పట్టుమునకై రియారుచేయుట బలపర్చుట ప్రోత్సేయబడిన మాగాణిలో సమానమయిన భూములు ప్రభుత్వమువారికి గలవా? (4) అట్టివి లేక సామాన్యమయిన భూములను ప్రభుత్వమువారు రొసంగినచో రయితు పడవలసిన శ్రమ ఖర్చుపెట్టవలసిన సామ్య ఎంత? ఒకగ్రామములో నున్నవానికి మరయొక గ్రామములో భూమినిచ్చిన ప్రయోజనములేదు. రయితు వక్కగ మాగాణి చేసికొనిన భూమికి సరియైన భూమి నిచ్చుటకు ప్రభుత్వమువారికి అవకాశములేదు. ఈ ప్రభుత్వమువారిచ్చెదమనిన భూములను బలపర్చుకొనుటకు రయితు అనేక సంవత్సరములు శ్రమపడవలయును. విశేష ద్రవ్యమును ఖర్చుపెట్టవలెను. ఇంత శ్రమపడినను యంతద్రవ్యము ఖర్చుపెట్టినను ఈ భూమిలో సమానముగ పండు ననెడి ఆశలేదు. కాబట్టి భూమికి భూమి బదులు యిచ్చుటవలన లాభములేదు. ప్రస్తుతము మాగాణి భూములను తీసివేయుటలో గ్రామ కంఠాభివృద్ధి డి.పి. డెల్టాయొచ్చి వారి ఆలోచనలోనున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఈ గ్రామకంఠము నభివృద్ధిచేయు విషయము యిదివరకే తీర్మానించబడినది. ఆవిషయమును పరిష్కారము చేయుటకు యిది వరకే వినియోగ యుద్ధాగ్రస్థులు యేర్పాటుచేయబడినారు. ఇప్పుడు యామాగాణి తీసివేయుటకు గ్రామ కంఠాభివృద్ధి ముడిపెట్టి డి.పి. డెల్టాయొచ్చి జోక్యము కలుగ చేసికొనుట సరియైన మార్గముకాదు. ఏ.బి. క్లాసుభూముల విషయములో జనులు అనేక సంవత్సరము శ్రమపడి నారు. చిట్టచివరకు

ప్రభుత్వమువారు ఆ కష్టములను తొలగించినారు. ఈ రెండు సంవత్సరమునుండి రయితులు సుఖముగా కాలము గడుపుచుండగా పులిమిద పులివెచ్చివెంటుల యా గ్రహచారము నచ్చింది. క్రొత్తమాగాణిభూముల విషయములో కృష్ణా జిల్లా 26 కాన్వలెన్సు అధ్యక్షులగు నరసింహరాజుగారి గౌరవ గిన సలహాలను ప్రభుత్వమువారు ఆచరణలో పెట్టినని నమ్ముచున్నాను. ఆ సలహా నీ క్రింది వివరించుచున్నాను. (1) ఒకే సర్వేకంబరులో కొంతభాగము యిదివరకు మాగాణి అయినప్పుడును (2) ఒక పాలముకు రెండు మూడు పక్కలను మాగాణి భూములు లున్నప్పుడును (3) దగ్గరనున్న మెరకభూములు యిదివరలోనే మాగాణిగా మార్చబడి యా భూమిపట్లము గానుండి మొట్ట పయిరేయుటకు మీలెకుంప నున్నప్పుడును (4) నీరు తానంతట అని ఆ ప్రయత్నముగా భూమిలోకి ప్రవహించు చున్నప్పుడును (5) అయిదు సంవత్సరములకంటె నెక్కువకాలము మాగాణిగా నున్నప్పుడును ప్రభుత్వోన్యోగీయులు నిరాటంకముగా మాగాణికి నీరు సస్థయిచేయలేని మనకు గల కష్టనిష్ఠులములను తెల్పు తీర్మానములను ప్రభుత్వమువారి కంపుచున్నాము. ఈ తీర్మానములను ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించుట గాక యని కోరుచున్నాము. భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాము. ఈ ఒక మీటింగుతో మనము తృప్తిచెంది యుండవచ్చును. ప్రతి యూరుగ మీటింగు జరగవలయును. ప్రతియూరినుండి ప్రభుత్వమువారికి అన్వీలు పోవలయును. మనలోనునకు భేదము లుండవచ్చును. మొదలమొదల సాధకబాధకముల నాలోచించుట మన కర్తవ్యము. ఎన్ని విధముల మనము న్యాయశాస్త్ర ప్రకారం ఆంధ్రో శసము చేయుటకు అవకాశము కలచో అన్ని విధములను మనము ఆంధ్రో శసముచేయవలయును. మనము ఎప్పుడు ఏకకంఠముగ మన కష్టములను ప్రభుత్వము వారికి తెల్పుదుమా అప్పుడు ప్రభుత్వమువారు మనమొకలను తప్పక వివేచి. మనము ఆంధ్రో శసము చేయుట క్రింది యుద్ధాగ్రస్థులకు యిష్టము లేక పోవచ్చును. అంతటితో మనము ఆగకూడదు. గవర్నరు గారికి మనముపట్టుదలతో మనవి చేయవలెను. మనపట్టుదల నెప్పుడు ప్రభుత్వము వారు గ్రహించెదరో అప్పుడే మనకోరిక నెరవేరును. గాన మనము యిట్టి యుత్తర్యులు పుట్టగనే అదియిక్కడికి పట్టుదలతో మనముబ్బంగులను ప్రభుత్వమువారికి తరచుగ తెలుపవలెను. ఆయుబ్బంగులు ప్రభుత్వమువారు నివారించక తప్పదు. నివారించుచు “స్వస్తిప్రజాభ్యుపరిపాలయంతాం న్యాయేన మాన్యేణమహిం మహిశాః || అనియు”లో కాశము స్లాస్సుభిసోభవంతు || అనియు మనము నిత్యము వచించు ప్రాధికారియగీతయై యున్నది.

ఇదియొక ఆపూర్వమైన గ్రంథము. కళకాదు. కల్పనము కాదు. నవలకాదు. నాటకమన్నచో కాదు. ప్రబంధమంతకంటె కాదు. పురాణేతిహాస సంబంధ మసలే కాదు, కాదు. విచిత్రమగు గ్రంథము. చదువుచు, చదివి యానందింపుడు. తెలుగుభాషలో ఇదివర కిట్టి గ్రంథము నెన్నడును చూచియుండదు. జంఘాలశాస్త్రీ, కాలాచార్యులు, బొజ్జయ్య నెట్టి, వాణిదాసుడు, 'సాక్షి' అను వినుగురసంఘము. ఈ సంఘముచే జర్పింపబడు విషయములు బహు. చమత్కారముగ నుండును. మొదటినుండి చివరవరకు, ఏరసమున కారసముట్టిపడుచున్నట్లుండును. మొదటినుండి చివరవరకును, కడుపు చక్కలగునట్లు నవ్వనవచ్చుచుండును. ప్రయాణములు చేయునప్పుడు ఏమియుం దోచకుండునప్పుడు, అనేకవిషయముల దెలిసికొనగోరునప్పుడు యువకులకు, స్త్రీలకు, వృద్ధులకు చదువుట కింపగు గ్రంథ మింతకంటె నింకొకటి యిదివరలో తెనుగు భాషలోలేదు. ఒకమాట. చదివినవారి గ్రంథమును వదలరు. చక్కని వచనకైలి తుడుర్చుకొనుటకు విద్యార్థుల కింతకంటె యుపయోగకరమగు గ్రంథ మింకొకటిలేదు. జంఘాలశాస్త్రీ యుపన్యాసధోరణి, కాలాచార్యుల రచనానైపుణి, వాణిదాసుని బంధుప్రబంధరచనానైపుణి, సాక్షి విషయనివేదనానైపుణి, అభిప్రాయసమంజసత, చదువదగినవి. ప్రతిభాంధ్రుడును ప్రతి అక్షరాస్యుడును యీ గ్రంథమును జనువదగినది. ఒకయెడ సంభాషణాచాతుర్య! మింకొకయెడ సాక్షివిలసనవైఖరి! ఇంకొకయెడ ఆపూర్వకర్ణనాగాంభీర్యము!! చదువరుల కెంతయో సంతస మొసంగును!!! సుమారు (500) అక్షరముల వందలపుటలు ఘనరైతు కాగితములు, మంచి అచ్చు, కాలికోట్లెండు బంగారుగిట్టుతో (పోస్టేజీగాక) రు 2. సోల్ ఏజంటు:— తెలికిచర్ల వెంకటసుబ్బారావు, నెంట్లలో పుస్తకాలయము, రాజమండ్రి.

THE GREAT WAR.

William must be Destroyed: O'Grady in Russia.

Austria's Peace Offer to Russia.

Nivelle's Finger on Germany's Weakest Point.

[REUTER'S AGENCY]

RUSSIA.

British and French Labour Deputations. Destroy the "Oppressor of the World."

LONDON, April 17.

PETROGRAD.—British and French Labour deputations were given an enthusiastic reception by the Congress of Workmen's and Soldiers' delegates. Mr. Tchaidze, the President warmly welcomed them. Mr. O'Grady in reply said henceforth Britain and Russia would fight side by side for the destruction of the oppressor of the world William of Hohenzollern.

Finally the British, French and Russian delegates joined hands and sang the "Internationale".

Austria and Russia.

An Offer of Peace.

Central Powers Desire Peace and Friendship.

LONDON, April 17.

AMSTERDAM.—The Austrian Government has authorised a statement practically amounting to a peace offer to Russia. The statement says the Monarchy learns from the Russian Government manifesto of the 10th instant that Russia like Austro-Hungary desires an honourable peace. The statement reciprocates the sentiments in the manifesto regarding Russia not desiring to dominate over other people and says, it may therefore be stated that Austro-Hungary and Russia are similarly striving for a peace guaranteeing the existence, honour, and possibility of the development of the belligerent States. The Austro-Hungarian Monarchy is convinced that its claims do not conflict with those of Russia. The latter has stated that she is fighting in defence of the freedom of her people. Russia is no longer compelled to fight for that object. Therefore, it should not be difficult to establish an understanding between the Central Powers and Russia especially as the Austrian Emperor, in agreement with his allied monarchs, desires to live in future in peace and friendship with the Russian people.

The Austro-Hungarian declaration reminds Russia that the Social Democracy of Germany rejects the policy of conquest. The "Frankfurter Zeitung" states that the executive of the German Social Democracy in Austria has issued a manifesto to the Russian Socialists in favour of peace.

Proclamation Causes No Surprise.

Austria's singular pronouncement in favour of peace with Russia causes no surprise. It was well understood that only the German refusal to co-operate prevented the issue of definite peace proposals on the occasion of the recent meeting of the German and Austrian sovereigns. To-day's declaration suggests that Austria is nearing the end of her tether and is seeking a separate peace with Russia.

Provisional Government and Allies.

It must be remembered that the Russian Provisional Government has accepted all the treaties with the Allies including the pact forbidding a separate peace.

The resignation of Count Martinic, the Austrian Premier, on the grounds of health, which is announced to-day, may probably be connected with the new peace movement.

Soldiers and Workmen.

Delegates Support Provisional Government.

LONDON, April 17.

The general Congress of the Council of Workmen and Soldiers' delegates from all parts of Russia has passed a resolution appealing to the democracy to support the Provisional Government so long as it continues to consolidate and develop the gains of the revolution and does not base its foreign policy on aspirations of territorial expansion.

GREAT BRITAIN.

Speeches at Edinburgh.

Tribute to Scotsmen and Ministers.

LONDON, April 17.

In his speech on the occasion of receiving the freedom of Edinburgh the Maharajah of Bikanir said he regarded it not as a personal tribute, but as a generous recognition of the unique position in the Empire of the Indian princes and of the services which along with their fellow-countrymen it had been their proud privilege to perform for their beloved Emperor and for the Empire. He paid tribute to the great part which Scotsmen had played in India where they had exhibited that sterling honesty, grip, as well as intellectual and physical gifts distinguishing the nation. He was greatly impressed by the close resemblance, in so many things, between Scotsmen and Rajputs. They from India appreciated very greatly the generous, sympathetic and patient handling of Indian needs and sentiment not only by the Imperial Government but also by the Ministers of the Oversea Dominions whose warm welcome and sympathy they would never forget. He was convinced that one result of the Imperial gathering would be a definite and permanent strengthening of Imperial ties.

Tribute to Edinburgh University.

Responding, when the Degree of Doctor of Laws was conferred upon him, the Maharajah of Bikanir said India would be deeply grateful to the Edinburgh University for its generous hospitality and the kindness extended her student sons.

Exhortation to Students.

Later, addressing the Indian students, he said he was confident that they recognised their responsibilities and by showing themselves worthy and devoted sons of India, loyal to the Empire, were able to take their place in the vanguard of the country's advance towards a higher goal. He exhorted them to turn the healthy and inspiring association of Edinburgh to the best account not only in their own interests, but principally for the benefit of the Motherland and the Empire. This terrible war had brought all parts of the Empire closer together and it was his personal belief that as England now understood India and her aspirations better than ever before the future was full of hope for the Motherland.

Grain Prices in Britain.

Fixed by Controller.

LONDON, April 17.

The Press Bureau announces that Lord Devonport will take over, on the 30th, all barley except homegrown which is not kiln-dried, and will fix the maximum prices of homegrown wheat at 78s per quarter of 480 pounds; barley except kiln-dried, at 65s per quarter of 400 pounds and oats at 55s per quarter of 312 pounds.

Development of Indian Resources.

Place in Great Empire Schemes.

LONDON, April 17.

Interviewed regarding the place of India in the scheme of the Empire Resources Development Committee for the establishment of an Imperial Development Board for so as to give the State a share of the resources of the Empire, which will be devoted towards the debt, Lord Islington, who is a member of the committee, said the whole trend of the Holland Committee's inquiry was in keeping with the policy of the Committee and presumably, if the Imperial Development Board were established, one of its duties would be to consider and make suggestions regarding the lines on which Indian industrial development should be pursued. In the interest of the Empire as a whole, India offered several instructive examples of the advantage of the control of the public utility services and state enterprise in industry.

Lord Islington said that the most important of these examples was the Indian railway system. The class of Indian railways, of which most of the capital was furnished by the State but which were managed by Companies entitled to share in the profits, seemed to offer a valuable suggestion for the possible extension of State enterprise in other parts of the Empire.

The Silver Market.

LONDON, April 17.

Mr. Montagu's report says:—Business has not been active. The market is so narrow that a sudden movement of price either way need not be unexpected. A further purchase of 45,000 ounces was made last week by the United States Government. Such support though not large is likely to impress the American market owing to the quarter when it emanated.

The Shanghai Exchange remains fairly steady. In the neighbourhood of "3s 6d." An unusually large reduction of 19½ lakhs occurred in the Indian Treasury's holding of silver which is now lower than since February 15th.

FRANCE.

French Envoy to the States.

LONDON, April 16.

PARIS.—The distinguished political writer and deputy Mr. Kerdien is proceeding as the High Commissioner of the French Republic to the United States with plenary power to co-ordinate all technical measures of co-operation.

AMERICA.

Wilson's Appeal to Americans.

Harvests Must Settle Fate of War.

WASHINGTON, April 17.

Not only during the present urgency but for sometime after peace both our people and a large proportion of the people of Europe must rely upon American harvests, and upon the farmers of America therefore in a large measure rests the fate of war and the fate of nations. May not the nation count on them to omit no step to increase

TELEGRAMS.

production or to bring about more effectual co-operation in the sale and distribution of products? Time is short. It is of the most imperative importance that everything possible should be done immediately to make sure of a large harvest. I call upon young men and old alike and upon able-bodied boys to accept and act upon this duty, to turn in hosts to farms and make certain that no pains and no labour are lacking in this great matter. I particularly appeal to the farmers in the South to plant abundant foodstuffs besides cotton. They can show their patriotism in no better or more convincing way than by resisting the great temptation of the present price of cotton and helping upon a great scale to feed the nations and peoples everywhere, who are fighting for their own liberties. The variety of their crops will be the visible measure of their comprehension of their national duty. The Government of the United States and the Governments of the several States stand ready to co-operate and do everything possible to assist farmers in securing an adequate supply of seed and an adequate force of labourers for the harvest time and the means of expediting shipments of fertilisers and farm machinery besides of the crops themselves. The course of trade shall be as unhampered as possible and there shall be no unwarranted manipulation of the nations' food supply by those who handle it on its way to the consumer.

This is our Opportunity

to demonstrate the efficiency of our great democracy and we shall not fail short of it. This, let me say, to middlemen of every sort whether they are handling our foodstuffs, raw materials of manufacture or products of our mills and factories. The eyes of the country will be especially upon you. This is your opportunity for signal service and efficient and a disinterested country expects you, as it expects all others, to forego unusual profits, to organise and expedite the shipment of supplies of every kind, but especially of food, with an eye to the service you will be rendering and in the spirit of those who enlist in the ranks, for their people and not for themselves.

I shall confidently expect you to deserve and win the confidence of the people of every sort or station. Of the men who run the railways of the country whether they be managers or employees, let me say that railways are the arteries of the nation's life and upon them rests the immense responsibility of seeing that these arteries suffer no destruction of any kind, no inefficiency or slackened power. To the merchant let me suggest the motto "small profits and quick service" and to the shipbuilder the thought that the life of the war depends upon him.

Food and War Supplies.

must be carried overseas, no matter how many ships may be sunk, the places of those sunk must be supplied immediately. To the miner let me say he stands where the farmer does. The work of the world waits on him. If he slackens or fails armies then statesmen are helpless. He also is enlisted in the great Service army. The manufacturer need not be told. I hope that the nation looks to him to speed and perfect every process and I want only to remind his employers that their service is absolutely indispensable, and is counted on by every man loving his country and its liberties.

Germans in Brazil.

RIO DE JANEIRO, April 18.

At present in Rio de Janeiro are about 10,000 Germans of Brazil.

BRITISH FRONT

BRITISH CLOSING IN.

On Lens and St. Quentin.

Retreating Germans Terrible Losses.

LONDON, April 17.

Reuter's correspondent at Headquarters mentions that the six-inch gun referred to in an earlier communication is now being employed effectively against the Boches. Other booty included a number of howitzers and field-guns, eight-inch shells, large quantities of bombs, high-explosive materials, and truckloads of unused steel rails. The correspondent gives further particulars of our successful counter-attack at Laucourt yesterday morning. The retreating Huns were caught by their own fire which was not cut in the direction in which they were forced back. While they were running wildly up and down trying to find a passage, our men were firing desperately shooting them down in hundreds. The intensity of the rifle-fire was unequalled since the days of the battle of the Marne. Many of our men fired a hundred rounds. The desperate Germans gouted right at our men with hands up. The correspondent reports that fighting at both ends of the line has been steadily insistent throughout the past twenty-four hours. Our troops are closing in on Lens and St. Quentin.

British Enthusiasm at News.

LONDON, April 17.

Reuter's correspondent at Headquarters says:—The news that the great French offensive started this morning ran through our army like wildfire and evoked the greatest enthusiasm.

FRENCH FRONT.

German Announcement.

LONDON, April 17.

A wireless German official telegram says: There has been little fighting at Arras. A great French attempt with the far distant object to break through on the Aisne commenced after ten days of mass fire. A bitter fight is proceeding around our foremost positions. The frontal attacks is forty kilometres wide.

TELEGRAMS.

Organised Positions Won.

LONDON, April 17.

The French communique says we organised the position between Soissons and Rheims. A strong German counter-attack on our new line in the region of the Aisne was broken by our curtain of fire and machine gun fire which inflicted heavy losses on the enemy. Other enemy counter-attacks in Courcy sector also failed. The weather continued very bad. There was an artillery duel in sectors west of Auberive in Champagne.

Nine enemy aeroplanes were brought down including Captain Guynemer's thirty-sixth.

Enemy's Vigorous Defence Overcome.

First and Second Positions Taken.

LONDON, April 17.

Last night's French communique says:—Between St. Quentin and the Oise artillery fighting continued. South of the Oise we made fresh progress on the plateau east of the line through Barisis and Quincy Bassée. After artillery preparations lasting several days, we attacked in the morning between Soissons and Rheims the German lines on a front of about forty kilometres. A desperate battle ensued on the whole front where the enemy had collected very large forces and numerous guns. The French everywhere overcame the vigorous defence and carried the first German position between Soissons and Craonne. East of Craonne we carried the second German positions south of Juvincourt and further south carried the line as far as the western outskirts of Bernikourt and as far as the Aisne Canal between Woivre and Courcy. Repeated violent counter-attacks north of Villebaudis were broken by our fire with considerable losses for the enemy. Prisoners hitherto counted exceed ten thousand. We have also captured a quantity of material. Artillery fighting continued in Champagne. There was an intermittent cannonade on the rest of the front.

Importance of New French Offensive.

LONDON, April 17.

Last night's French communique, confirming the telegrams from Reuter's correspondent at headquarters, marks the opening of the French campaign. While F. M. Sir Douglas Haig has been crumbling up the northern end of the Hindenburg Line, the French artillery in Champagne has been deluging the German lines with shells of every calibre for ten days, but hitherto there has been no sign of infantry or of the exact locality selected for attack. It is now clear, however, that General Nivelle has put his finger on Germany's strategically weakest point. The Germans also are evidently aware of the weak point in their armour for, as revealed in the communique, they have been massing considerable forces in Champagne, which must be badly wanted in the north. The Craonne region has always been a dangerous zone for the Germans and fighting has seldom stopped there, since the retreat to the Aisne. By coincidence this region is most important to the French, since beyond Bertincourt lies the open way to the great plain encircling Loos. The complete break of the German front in this region would, therefore, jeopardise not only the enemy fighting in front of Loos, but all the German armies in Champagne. The scene of the most bloody fighting in 1814 against Blucher's invading Russians. The plateau is covered with orchards and vineyards and intersected by the splendid roads. It rises gradually towards Mezieres, whence the main road and railway follow the Meuse direct to Namur. This is a possible explanation of the German anxiety in the Rheims region. The whole length of the Anglo-French offensive is at present one hundred miles.

SALONIKA FRONT.

Enemy Aeroplane Captured.

LAHORE, April 17.

LONDON, April 16th.—Reuter's correspondent in Macedonia states that one of the latest German bombing aeroplanes, double-engined and with a crew of three, has been forced to land and the aviators were taken prisoners. ("C. and M. Gazette.")

TURKEY.

American Guardship Interned.

LONDON, April 17.

AMSTERDAM.—A telegram from Constantinople reports that the American guardship "Scorpion" was ordered to leave harbour within twenty-four hours. As she failed to do so she was interned.

MESOPOTAMIA.

Running Battles in Mesopotamia.

SIMLA, April 17.

The following telegram dated the 17th instant has been received from "Eye-witness" Mesopotamia:—

BAGHDAD, April 16.

We have been fighting a running battle last few days with the Turkish force between the Tigris and the Dialah rivers, some 50 to 60 miles North Northeast of Baghdad. The hostile force includes Turkish Army Corps lately withdrawn from Persia. On the 10th our cavalry only were in touch with the enemy. On the 11th a column of our infantry made night marches from the Tigris, attacked the enemy at Chihiyeh and drove him from his advanced position inflicting heavy loss. 315 dead were counted on the battle field. One field gun was taken. In the early morning of the 12th enemy withdrew and took up a new entrenched position at Bitalihassan, 6 miles Northeast. They were forced out of there on the 13th

and on the morning of the 14th were holding a new line at Seraijik, 1,500 yards in front of our infantry. Early morning our guns registered one position. The whole of our cavalry worked round the flank of the enemy. Artillery threw intense barrage on trenches and machine guns got good target as the enemy retired. The Turks were driven back all along the line. Operations still continue in spite of intense heat. The enemy is falling back towards the hill. Deserters report heavy Turkish casualties. In continuation of the communique issued on the 14th April General Maude's forces continued to drive back the Turkish forces during the 13th April taking 80 prisoners. Great heat rendered the task of keeping in touch with the retreating enemy a difficult one, but no respite was allowed the Turks and on the 15th April General Maude reported that they were back in the position in the Jabel Hamrin Hills whence they started on the 9th April.

The 13th Turkish Army Corps which was the force engaged in these operations has suffered very severe losses, 315 dead not 200 as stated previously, were found on the battle field of the 11th April above.

Indian Telegrams.

From our own Correspondents.

[BY WIRE.]

CALCUTTA.

The Indian War Loan.

CALCUTTA, April 17.

Applications for the War Loan now amount to Rs 12,61,47,900. The details are as under:—

	RS.	AS.	PS.
Bombay	5,28,63,700	0	0
Bengal	4,18,86,100	0	0
The Punjab	96,09,300	0	0
The United Provinces	85,56,300	0	0
Burma	43,23,300	0	0
Madras	33,64,900	0	0
Minor Administrations	23,40,600	0	0
The Central Provinces	19,20,500	0	0
Bihar and Orissa	10,31,900	0	0
Assam	2,51,900	0	0

Beighton Hockey Tournament.

Second Round.

CALCUTTA, April 17.

In all three matches were decided to-day, that between the Customs and the Eastern Bengal Railway proving the best. The two teams were well matched and as neither side could secure the lead extra time was ordered when the Customs won by 2 goals to 1.

The other matches proved one-sided and tame, Greer beating Town by 3 goals to love and the Rangers disposing of St. Xavier's by 4 goals to love.

Indian Defence Force.

Calcutta Exemption Tribunal.

CALCUTTA, April 17.

The Exemption Tribunal to-day disposed of about sixty cases. Mr. J. A. Jones, Acting Editor of the "Statesman" and Mr. J. F. Tremearne, Manager of "Capital", were granted total exemption. Mr. R. Leishman, an engineer in the employ of Mackintosh, Burn and Company, applied for exemption on conscientious grounds. He said:—"I cannot be associated with an army that is responsible for taking human life." The President said: "There does not appear to be any immediate likelihood of your having to kill anyone. Volunteering is a very healthy exercise." The application was refused.

BOMBAY.

An Epidemic of Cotton Fires.

BOMBAY, April 18.

Another fire broke out yesterday evening in a godown situated in Colaba containing 4,012 cotton bales belonging to Mr. Gumbhireland Kedarnath. Damage done by fire and water is estimated to about Rs 4 to 5 lakhs. Origin of the fire is not yet known. The damage is covered by insurance.

District Conference Proceedings.

POONA, April 17.

The first Belgaum District Conference held under the Presidency of Mr. Karandikar of Satara has just completed its sittings at Chikodi. It was attended by the Hon. Mr. Belvi as a Belgaum delegate and Messrs. Tilak and Kelkar and Dr. Deva of the Servants of India Society and several others from Poona, on invitation from the Reception Committee. The Swaraj resolution supporting the Congress Reform Scheme and the War Loan resolution were proposed by Rao Bahadur Naik of Belgaum and Rao Sahab Sivamurti Swamy, respectively. Among others resolutions dealing with the jury system, increase in land revenue and income tax, district durbars, elementary education and the Arms Act were passed. The next conference was invited to Athani.

Educational Conference.

Along with the political Conference an educational conference organised by the backward classes was also held. Rai Sahib Shivamurti Swamy presided. Mr. Tilak took part in its deliberations and amongst several others Messrs. Helvi, Marathe, Kulkarni and Dr. Deva attended it. The Conference passed only three resolutions, one about loyalty, another about elementary education being made free and compulsory and the third about the grant of scholarships to pupils of the backward classes.

Poona Exemption Tribunal.

POONA, April 17.

The Exemption Tribunal for Poona Divisional Area met this morning at the Collector's Office, Mr. Wiles, I. C. S., being the President and Lieutenant-Colonel Leslie, Cantonment Magistrate, and Mr. G. W. Scott, Agent, Bank of Bombay, members.

Lieutenant-Colonel Walker, Commanding the Poona Rifles, with Lieutenant Kearsley, Adjutant of the Corps, appeared for the purpose of taking exception to such cases as they considered necessary, and Captain Graham-Smith represented the G. O. Commanding the Poona Divisional Area. Twenty-one applications were considered, the majority from men living in out stations, none of whom were present in person. Among the chief claims for exemption dealt with were the following:—Mr. P. Pauling of Pauling and Company, contractors in Tata Engineering Works at Shortaneer Lanowli claimed temporary exemption on behalf of Messrs. B. G. Gillet, F. I. Moore and W. K. Hill up to the 15th of June which was granted, and Mr. B. D. Richards and another Engineer on the same works, were similarly granted exemption from general military service up to the 30th June. Mr. H. S. Cuber, Superintendent, Military Accounts, who put in an application for exemption on the ground that he had to travel in the course of his duties, was asked to appear before the Tribunal, while Mr. H. P. Comber, Form Overseer, Ahmednagar, who claimed total exemption, was put into the Local Reserve. The application, of Mr. G. Siddrott of Poona Indian Village Mission at Musrapur, 23 miles outside Poona, was refused. Rev. Alexander Robertson of the Presbyterian Mission was granted partial exemption and put in class B. for local active service, and Mr. C. W. Turner, I. C. S., was given temporary exemption for six months. The majority of the other applicants were required to appear before the Tribunal, else to produce medical certificates.

SOUTH INDIA.

Sir Arthur Lawley in Coonoor.

COONOR, April 17.

This morning Sir Arthur Lawley accompanied by General Crocker and Mr. H. Moberly, I. C. S. (retired) motored down from Ooty and visited the Station Hospital where he was received by Colonel Lloyd who showed him round the different wards. Sir Arthur Lawley then proceeded to Wellington Barracks where he was received by Major Charles Bagnall. The strength of the depot is one thousand and ten, most of the invalids being from Mesopotamia, France and the Persian Gulf. Sir Arthur also visited the enteric depot, where Major W. W. Browne, R. A. M. O., received him.

New Registered Recruits.

SECUNDERABAD, April 17.

All European British Subjects registered under the Ordinance were ordered to turn out to-day at the headquarters of the Hyderabad Rifles. About 500 mustered and the parade presented a curious spectacle. High Government Officers drilled shoulder to shoulder with humble railway employees. Even the local clergymen, though exempt, were seen in the ranks. The Adjutant announced that daily drills were to be held till further orders at 7 A. M. for one hour and N. C. O's classes were being held twice weekly.

UNITED PROVINCES.

Recent British Victories.

Local Feeling.

ALLAHABAD, April 17.

This morning Mr. F. D. Simpson, District and Sessions Judge, Allahabad, addressing the members of the Local Bar before commencing the work of the day explained to the assembled vakils the real significance of the recent British victories on the western front, over which they had all reason to rejoice. Mr. Roy, President of the Bar Association, said that they joined in rejoicing and hoped for the early and successful termination of the war.

GERMANY.

Consternation in Germany.

ALLAHABAD, April 17.

LONDON, April 16th. The Exchange correspondent at Amsterdam quotes a report from Cologne, according to which the Kaiser has ordered a special report on the first day of the Arras to be sent to him immediately. The news of the German defeat has produced consternation throughout the Empire, although experts are doing their utmost to minimise the British achievements and the papers are not allowed to publish in full the British reports. Comments are based on Monday's German communique concluding with the promise that if Germany has to evacuate France and Belgium the occupied territories will be turned into a desert.

A correspondent at the front, in order to illustrate the unexpectedness of the British attack, tells us a story of a German Transport unit which, having breakfasted at Donoli, started for the front quite unaware that they were going into the danger zone. They reached their destination at 1 o'clock the whole unit was in a cage six miles behind our lines. ("Pioneer").

Latest Telegrams.

LONDON, April 17.

A correspondent at the front refers to our liquid fire descending like rain on the heads of the terrified enemy.

A proclamation by the King of the Hedjaz stigmatises Young Turks as the authors of gross violations of holy places, without the slightest respect for Islamic precepts, and appeals to the people to overthrow these criminals. ("C. and M. Gazette" cable)

It is semi-officially stated that the Germans have massed at least twenty divisions and all available batteries on the Soissons-Rheims front. Our advance has reached a depth of between three and four kilometres at certain points. Altogether the Allies have placed 100,000 Germans "hors de combat" in eight days.

A new Party, called the Independent Social Democratic Party of Germany, has been founded under the joint presidency of Herr Hasse and Herr Ledebour, to oppose Herr Scheidemann's Socialist Party and the Government. The "Vorwaerts" is supporting it.

పింగళ సంవత్సరాదిసంచిక

తయారగుచున్నది

నల సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రామ సంగ్రహచరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, వైద్యక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులదేశపటములును మహాజనుల పటములును ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకతములపై చక్కగ ముద్రింపబడుచున్నది.

ఏప్రియలు రెండవ వారములో వెలువడగలదు.

కాగితముల కలవ్రసం జేసి కావలసి నన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయించుచుంటున్న వలయువారు వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము:

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	వెల రు 2-0-0
అధ్యసంవత్సర	,, ,, 0-8-0
ఆంధ్రవార్షిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక ౩ మాసముల చందాదారులకు	,, ,, 0-12-0
ఆంధ్రవార్షిక కా కార్యాలయము, సోన్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.	,, ,, 1-0-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

తామర తైలము.	పండ్లపొడి.	మోహినీ తైలము.
డబ్బీ 1-కి 0-4-0	డబ్బీ 1-కి 0-2-0.	సీసా 1-కి 0-12-0.

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుకెట్టిపేటి మద్రాసు.

సాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడి నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

శరీరమునకు గల క్షయములను నివారించుటకు కీర్తిమునంజీ మంగు. కురుపులను, మచ్చలను గొడమలను శుభ్రముగా, సాదాసాధనములను అన్ని విధములకును గలగు చర్మరొగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

(28)

విశాఖపూర్వపుల్ల గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యవర్తిత్వము అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి సాదరసవోషములను, మలబద్ధకమును కారసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రముచేయును. శరీరాశోగ్యమును గలగు చేయును. 16 శోభాలసగ కుండుటకు 4 బోన్సుల బుడ్డిలలో అమృతమును.

(ప్రతిబిరుదు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.

Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144 No. 2. BOMBA

ఆంధ్ర పత్రికలో కాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

వికభాషాలిపి ప్రశంస

ఇది త్రియ్యులో కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే వ్రాయబడినది. వెల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ఇది వెన్నెలకంటి అప్పారాయ విరచితము వెల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6 తంబుకెట్టిపేటి, మదరాసు.

మీ కవసరమయినచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోతపోయినట్టి గాని వస్తువులను గురించియు, ఉక్కు, ఇనుపవాసములు, వంపులు వంపులుగ వంచబడిన రేకులు కోణములుగా నున్నట్టి ఇనుపకమ్మలు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కింవెనియోతోనే సంగతిసందర్భముల నలక్షా నాలోచింపవలసినది. మీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెలల కిచ్చుటలోను కోరి నంతనే వానిని సకాలములో సరఫరా చేయుటలోను గొప్ప పేరుమోగినవారు.

విలాసము:— ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ

సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్, తనాలివెట్టె నెం 553 రు,

389

మదరాసు.

(వై కా ము జెమె గోం నప్పుడు ఈ పత్రికపేరు కూడ నుదహరింప గోరుచున్నారు.)

మోటారు నడపుట.

మూడుమాసములలో మోటారుగార్లు నడుపునట్లు చేసి గవర్నమెంటు సర్టిఫికేటు ఇప్పించే దము. ఫీజు రు50-0-0; 2 మాసములలో తయారు చేయుటకు రు 60-0-0.

రాంనాయక్ అండుకం పెసి

మోటారు ఇంజనీర్లు

722

మద్రాసు.

శారదాంబ

ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము సంఘమరాఠాశంకర్-రణమునకు మార్గ మిందు నా పబడినది. అందరు జరివి తీగవలయును. వెల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7 తంబుకెట్టిపేటి, మదరాసు.

మదరాసు నన్యము (700)

మేలైన బందరాకుతో తయారు చేయబడ్డది. ఒకపాండు లేక 13 పలములు రు 1 0 0 ఒకసేరు లేక 8 పలములు ,, 0 12 0 ఒకవీకే లేక 40 పలములు ,, 3 0 0 ఎస్. ఉల్ సిలి అండ్ కో, మదరాసు. ఈ. S. Woolseley & Co., MADRAS. E.

హెచ్. టి. మహమ్మద్ అండుకో,

[723]

మదన్ పురా, బెనారస్ సిటీ.

కాశీలోనుండు అనేక విచిత్రమైన జరిపట్టు వస్తువులు మీరు బహుచవుకగ సప్లయిచేతురు. ఒక సారి ఆగ్రదుయిచ్చిచూచినచో తమ కే తెలియగలదు.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయస్కోపులు - ఫిలములు - డేరాలు - గ్యాసువీక్షములు - బొమ్మలకార్డులు - గారడే ప్రస్తకములు విక్రయించెదము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592)

బి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్సు, విశాఖపట్టణము.

లిల్లుమందు వెల సిసా ౧-కి 0-8-0

తేలుకాటువలన అపాయము లేదు గాని విశేష బాధ గలదు తేలుకాటువలన విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు. కుట్టినచోట కొంచెము మందుపోసిన బాధ మాయమగును. అమృతాంజనం డిపో, 6, తంబుకెట్టిపేటి, మద్రాసు.

ఆత్మజిజ్ఞాస

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి. దయ్యముల సద్భావమును గుఱించిన శాస్త్రీయ చర్చ గ్రంథకర్త:- సా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. చిన్నవైజా చక్కనిగ్రంథము వెల రు. 0-8-0 మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము సోన్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

బెంగుళూరు కూరగాయలు పండు.

ప్రతిబుట్టలో పలువిధమయిన యింగ్లీషు, యిండియన్ కూరగాయలు, పండ్లకలిగిన బుట్ట 1-కి రూ 4-0-0. సామాన్యమయిన బుట్ట 1-కి ,, 3-0-0. రైలు ఛార్జులు మొదలయినవి ఉచితము. ప్రతి ఆర్డరులు వైకముతో బంపవలెను. ది ఆంగ్లో యిండియన్ ట్రేడింగు కంపెనీ, చాచరాజపేట, బెంగుళూరు సిటీ.

క్రిక్కుమలైన గోసాలకృష్ణ గోకతేగాచి చక్కని

రంగుల చిత్రపటము

ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0

బి. పి. ఖన్నులు ప్రత్యేకము. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము సోన్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

“గణపతి”

మార్కు

హిందూదేశీయ పోస్టులేండు సీమెంటు

బ్రిటీషు స్టాండర్డు వారిచే కొరబడిన అన్ని పరీక్షలకును నెగ్గినది.

పి. డబ్ల్యు. డిపార్టుమెంటు వారు కంట్రాక్టులు, గృహనిర్మాణములు అందరును ఉపయోగించు చున్నారు.

మదరాసులో ఈ క్రింది పేరుగలవారిచే నిలువ చేయబడియున్నది.

ది సౌత్ ఇండియన్ ఎక్స్‌పోర్టు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

పోస్టుబాక్సు నెంబరు 37, మదరాసు.

ఎ. హిందూపాంగు బ్రదర్స్, మిషన్ బిల్డింగ్స్,

విశాఖపట్టణము.

(661)

ఉచితము! ఉచితము!!

మానవ గడియారము దానిని బాగుచేయుట ఏలాగు?

144 ఫుట్లకుల కైడ్స్ గ్రంథమును చదువుటవలన మానవ గడియారమును రిపేరుచేయుటకు నేర్చుకొన వచ్చును. క్రియము లేదు. తపాలాఖర్చు లేదు.

రాజకైడ్స్ సారాయణజీ కేకేవడీ, 20, చిన్నబజారుకోడ్, మదరాసు.

188

180 ఫుట్ల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాల్వలకును పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుట వలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉచిత పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి శరీరశాస్త్రమును దృఢపరచును ఆయుర్వేదాన్ని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును పోస్టు చార్జియు మేమే భరించింపవలెను. కంటేనే వ్రాయును.

219 వైద్యశాస్త్ర ముచితకర్ గోవిందజీ, ఆతిథ్యనిగ్రహ కేంద్రము 156, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

శ్రీహర్షికి రామాయణము - ఆంధ్ర వచనము.

ఈ పుస్తకమునందు అతిసుందరమైన 150 పటము లున్నవి.

బాలకాండము అట్టలెండు 1-0-0 క్యాబిన్ 1-4-0

అయోధ్యాకాండము 1-వ భాగము 1-0-0 ,, 1-4-0

,, 2-వ ,, ,, 1-0-0 ,, 1-4-0

అరణ్యకాండము ,, 1-4-0 ,, 1-8-0

కిష్కింధాకాండము ,, 1-0-0 ,, 1-4-0

మందరకాండము ,, 1-8-0 ,, 1-12-0

యుద్ధకాండము 1-వ భాగము 1-0-0 ,, 1-4-0

,, 2-వ ,, ,, 1-0-0 ,, 1-4-0

,, 3-వ ,, ,, 1-0-0 ,, 1-4-0

సంపూర్ణము రి సంపుటములు.

బాల, అయోధ్యాకాండములు - 1 సంపుటము 8-8-0

అరణ్య, కిష్కింధా, మందర కాండములు - 1 సంపుటము 4-8-0

యుద్ధకాండము - మూడుభాగములు, 1 సంపుటము 9-8-0

తైలకీయోడిషా - 80 పాఠ్యకాగితములపైన మంచి

అచ్చు, మేలైన కాలికో బైండు, బాల, అయో

ధ్యాకాండములు చేరి 1-సంపుటము 5-0-0

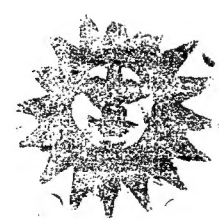
ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్ డు కో,

(285)

అనంద ముద్రాలయము, మద్రాసు.

కుంకుమపువ్వు

సృష్టించును

కుంకుమపువ్వు

సృష్టించును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరుకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాడ్ డెస్కు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నాగయ్య అండు కంపెనీ.

(53)

21, హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

తామర తైలము.

వెల బ్యా 1-కి 0.4-0

మా తామర తైలము

ఒక్కడబ్బాను నాలుగు

అజాలమకొనినాలుగైదు

సారులు రాచిన యెడల

తామర నిర్మలమును

నయము కాని యెడల

మీ నాలుగు అజాలు తిరిగి

తీసికొని వచ్చును.

దీనిని గాచిన మంటయుండదు. చర్మము నలు వెక్కదు.

జీర్ణరసాయనము:— ఈమాత్రలను సేవించుట వలన అన్నము పచనమగును. జీర్ణకోశము బాగు పడి రసస్రావము క్రమముగ గలుగును మలబద్ధము మానును. 25 మాత్రల డబ్బి 1-కి వెల 1-4-0.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు.

బయటడిగి ఆర్డరులు సత్వరముగాను జాగ్రత్తగాను పంపబడును. ఒకమారు హెచ్చరించిన సంగతి తెలియగలదు.

(D668-W 318)

ఇనుప సామానులు,

రంగులు, సిమెంటు,

గొట్టములు పంపులు,

ఫిట్టింగులు, ఫెన్సింగు

సామానులు, మి

ల్లులు, మైనింగు,

జిన్నింగు, రైసుమిల్లు

మొదలగు వానిని

ఎకాయికి దిగుమతి

చేయువారు.

A. MOHAMED & CO.,

General Hardware &, Machinery Mart.

No. 312, Lingi Chetty Street, Madras

లోక

గర్భాశయ గోగనివాహిణి:— శ్రీలకు గలుగు ఋతుశూల బహిష్టి కాకుండుట అకాలబహిష్టి, మైల బాన్దీ గాను, తక్కువగానుపోవుట, కుసుమరోగము, సంతాపీనత, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, నూలికావాతము, క్షీణనోష్ణము, అరికాళ్లు, ఆరచేతులు మంట ముదలగు శ్రీ మర్మ వ్యాధులను కుదుర్చును.

వెద్దబుడ్డి రు. 3-0-0. చిన్నది రు. 1-10-0.

అమృత

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, క్షీణనోష్ణము, సోమరితనము, మేవా వ్రణములు, సుఖసంకటములు, నిస్సత్తవ, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును

వెద్దబుడ్డి రు. 3-0-0. చిన్నది రు. 1-10-0.

అర

జ్వర నివారిణి బుడ్డి 1-కి రు. 1-0-0

కేసరికుటీరం, అయుర్వేద బౌషధశాల, 166 9, బందరుపేడి, మద్రాసు.

శ్రావించి:— సికింద్రాబాదు అండ్ నెల్లూరు.

శ్రీ మదాంద్ర బ్రహ్మాండ పురాణము

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదు నెనిమిది పురాణము లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినదో మలభేదము లేల కలిగె? అచారవ్యవహారము లెట్లుమాతె? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవా రీగ్రంథమునై చించియభిప్రాయము నిచ్చి యున్నారు. శ్రేణిమిగుల సులభము. 400 ఫుట్ల. అత్యుత్తమ ప్రతిమాత్ర మున్నది. వెల 5-0-0 కర్చులు చేటు.

శ్రీ మదాంద్ర లలితోపాఖ్యానము

సులభము, మృదునుభవము, భావగర్భితము. 2000 పద్యములకలపు. మంచికాగితములపై అచ్చు, కాలికోబైండు ధర రు. 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు చేటు.

26] జనమంచి కేమాదిశర్మ,

కేలగు పండితుడు.

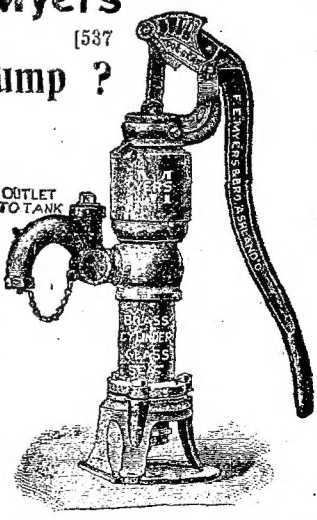
మరిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

What is a Myers PATENTED

[537

Hand Pump ?

A new practicable, reliable and easy working appliance for drawing water from any depth up to 150 feet. Also for farm and stock use and small irrigation purposes. A large assortment of various designs always carried in stock. Write for full particulars and prices.

K. B. Joshi & Co.,

321, Hornby Road, Fort Bombay.